

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemaj:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izjava vsak dan sveder izjaviti nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta na enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

V zmislu § 17 društvenih pravil se sklicuje

občni zbor

delniškega društva

Narodne tiskarne

na dan

14. maja ob 6. zvečer v prostorih Nar. tiskarne.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo upravnega sveta o preteklem poslovnem letu in predložitve računskega zaključka za leto 1911.
3. Poročilo nadzorstvenega sveta.
4. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička za l. 1911.
5. Volitev nadzorstvenega sveta.
6. Služajni predlogi.

O p o m b a: § 16. Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora svoje delnice saj pet dni pred občnim zborom vložiti v društveno blagajnico.

Sumljivo spreobrnjenje.

V soboto smo razglasili širši javnosti presenetljivi dogodek, da se je ljubljanski škof spreobrnil. Kar je štirinajst let sam počenjal v cerkvi in v svojih uradnih glasilih, v kar je celih štirinajst let z vsemi in vedno ne ravno lepimi sredstvi silil podrejeno mu duhovščino, to je zdaj vse zatajil in obsodil.

V zadnji številki »Ljubljanskega škofijskega lista« je škof razglasil svoja nova načela, po katerih se naj njegova duhovščina v prihodnje ravna:

»Kar mogoče malo bremen nakladati ljudem v denarnem oziru. — Povsod naj velja pravica, ne politika. — Nikdar ne krivih potov, ljudi ne žaliti, ne rabiti osebnosti. — Ne pravi se moderno pridigati, ako se na prižnici politizira ali se prebiračo časniki. — Moderno pridigati se pravi, pridigati času primerno z ozirom na vero in npravnost.«

To je novi nauk ljubljanskega škofa, to je nova postava za duhovščino ljubljanske kofije. Priznati se mora, da je ta nova postava lopidarno formulirana.

»Kolikor mogoče malo bremen nakladati ljudem v denarnem oziru« ukazuje škof. Sam je dolga leta izprešaval iz ljudstva denar za svoje zavode in je v posebnem pastirskem listu celo naročil svojim duhovnikom, naj iz smrtnega strahu umirajočih kujejo denar, naj pri podeljevanju zadnje popotnice nagovarjajo umirajoče, da bi kaj dali... Vzgledi mičejo. Kakor je škof z vsemi sredstvi skušal dobiti denarja od ljudi, tako so počenjali tudi razni duhovniki. Znani so različni duhovniki, ki so svojo faro tako eksploatirali, kakor turški pes v Carigradu svojo ulico. Če bo obveljala škofova nova postava, si bo ljudstvo res oddahnilo.

Toda — zdi se nam, da bo ostala nova škofova postava na papirju. Formulirana je tako splošno, da bo lahko vsak duhovnik počenjal, kar bo hotel in škof mu ničesar ne bo mogel, tudi če bi hotel.

Sicer pa se škof sam ne drži svoje postave. V isti sapi, ko zaukazuje: »kolikor mogoče malo bremen nakladati ljudem v denarnem oziru«, v isti sapi naroča pobiranje prostovoljnih prispevkov za evharistični kongres. Ker mora vsak udeležnik sam plačati vse stroške potovanja itd., je brez dvoma, da se bodo ti prispevki porabili za priredbene stroške. Za te pa pač ni treba prispevkov pobirati med revnim ljudstvom, saj so škofje, prelaje in klerikalni aristokratje tako bogati, da to lahko sami plačajo in saj so različni dunajski Judje obljubili mnogo denarja za ta kongres! Škofovo novo postavo razlaga zdrava pamet tako, da naj se nakladajo ljudem denarna bremena samo za najpotrebnejše namene in je zato čisto neopravičeno, da zahteva škof od revnih ljudi denar za evharistični kongres, samo da bi bogatim škofom in aristokratom ne bilo treba nič plačati in da bi evharistični kongres na bogatem Dunaju več dobička vrgel. Kako nam torej škof pojasni nasprotje med njegovo novo postavo in med njegovim lastnim naročilom.

»Povsod naj velja pravica.« ne politika; nikdar ne krivih potov, ljudi ne žaliti, ne rabiti osebnosti.« pravi dalje nova škofova postava. Škof je rabil celih štirinajst let predno je prišel od tega spoznanja. V teh štirinajstih letih ni škof nikdar tako delal, kakor zdaj uči. Nikdar ni poznal pravice, vedno samo politiko.

Koliko žrtve je samo med duhovniki zahtevala njegova politika. In odbraval je vsa kriva pota, vsa osebna žaljenja, vse nasilnosti, ki so jih uganjali njegovi duhovniki in ploskal je svojemu duhovniku dr. Kreku, ko je ta učil, da liberalca ni mogoče nikoli zadosti zaničevati in da je sploh najbolje, liberalce pometati v grape in jih skamni ubiti. Na Kranjskem se na prižnicah že davno ne sliši nič drugega, kakor samo politika; pridigovanje z ozirom na vero in npravnost je prišlo že davno iz navade, saj škof sam ne pridiguje o drugem kakor o politiki.

Tisti škof, ki je časih dal izpostavljati najsvetejše za volilno zmago klerikalnih kandidatov, naj so bili vmes tudi še tako zaničljivi subjekti, tisti škof, ki je sam le s pomočjo pravici v obraz bijoče protekcije utekel sodni obravnavi zaradi žaljenja časti, storjenega v uradnem pastirskem listu, se je zdaj torej spreobrnil. Štirinajst let je rogovilil v deželi na nečuten način — zdaj je šel v sebe, obsodil samega sebe ter prepovedal, kar je sam počenjal. Štirinajst let je torej delal krivico in učil neresnico.

Veseli bi se tega spreobrnjenja škofovega, če bi mogli verjeti, da je resnično, da se bo škof tudi tega držal, kar zdaj uči in druge, ki se imajo ravnati po njegovih navodilih, prišli, da respektirajo njegovo novo postavo. A kaj, ko ne moremo verjeti v škofovo spreobrnjenje. V isti številki škofijskega lista, v kateri prepoveduje škof politiziranje v cerkvi, je istočasno zopet dovoljuje. Na eni strani pravi, da naj se v cerkvi ne politizira — na drugi pa pravi, da se bo eno nedeljo v adventu po vsem škofijskem dekanatu pridigovalo proti »slabim« časnikom. Istočasno, ko ukazuje »nikdar ne krivih potov, ljudi ne žaliti, ne rabiti osebnosti« pa ukazuje tudi, naj Marijine družbe, Čuki in tretjeredniki agitirajo proti naprednim časnikom in naroča duhovnikom in laikom »razširjevalcev« »slabih« knjig in časopisov se treba ogibati, v njihove hiše ne hoditi. »Na eni strani uči škof: nikdar ne krivih potov, ljudi ne žaliti, ne rabiti osebnosti.« — na drugi strani pa ukazuje bojot in sramotenje takih ljudi, ki imajo napredne časopise in knjižice; na eni strani uči škof: »ne žaliti« — na drugi pa trdi, da so napredni časopisi v službi framonov in Judov in

da zasledujejo brezdomovinske in protiaavstrijske namene, dasi se pri tem jasno zaveda, da zlobno obrekuje.

Kdor pozna štirinajstletno rogoviljenje ljubljanskega škofa v deželi, in uvažeje kako škofu se v uri spreobrnjenja njegova žilica ni dala miru, ta bo z nami rekel: Dobro in za razmere v deželi koristno bi bilo, če bi se bil škof res spreobrnil in če bi se vsaj v prihodnje držal svojih najnovejših nauk — a verjetno to ni. Mož takega temperamenta, ki zna tako slabo krotiti svoje strasti, ki je v vsakem oziru ekstremen do skrajnosti in vrh tega kakor pričajo njegove brošure, še brez dvoma hudo bolan na živcih, tak mož sploh ni v stanu, da bi se po štirinajstletnem divjanju kar naenkrat totalno premenil. Mnogo verjetnejše je, da škof tega najnovejšega svojega naročila, priobčenega v zadnji številki »Ljubljanskega škofijskega lista«, sploh ni izdal iz lastnega nagiba in iz lastnega spoznanja, marveč da je ta epistola le sredstvo za druge namene. Morda ima na Dunaju ali v Rimu kakle sitnosti in težave in bi si rad pomagal s to epistolo — ali kar že bode.

Rečemo pa še enkrat: Če bi obveljalo, kar je škof zdaj zaukazal, ne bo sicer v deželi nastal mir, a nasprotja bi se ublažila in nastati bi mogle prijaznejše razmere. Zdjaj moramo pač počakati, ali je škofovo navodilo le maneuver, ali pa mu bodo sledila dejanja.

Italijansko - turška vojna.

Egejsko morje.

»Tribuna« piše o zasedenju otoka Rodosa: V zasedenju otoka Rodosa je izražen program naše pomorske akcije v Egejskem morju, je nezogibna posledica vojne in hoče obenem po možnosti varovati interese nevtralnih velesil, ki dobro vedo za tendence Italije. S silo (?) smo bili primorani začeti z akcijo v Egejskem morju. Začetkom vojne smo upali, da bo ostala vojna omejena na Libijo, ki je bila naš edini cilj. Žalibog nas je primorala Turčija, ki skuša pritegniti v konflikt interese velesil (?), da smo začeli po 7 mesecih z vojno na morju, kjer so pota za konterbando odprta, s pomočjo katere hoče Tur-

čija raztegniti vojno v neskončnost. Posledica naše akcije je, da zadenejo Turčijo v njenih prometnih potih. Naša dolžnost je, da sedaj, kakor hitro mogoče izvedemo svoj program, ki obstoja v tem, da izoliramo Carigrad od drugega otomanskega cesarstva, da vidimo, kako dolgo bodo v Stambulu mislili, da smejo z zaprtimi očmi presojati novi položaj, pred kateri bo Turčija v kratkem postavljena.

»Italia« poroča: Vlada je sklenila blokirati vsa turška mesta v Egejskem morju, ter je o tem svojem sklepu obvestila poslanike vseh velesil. Blokada bodo izvedli Italijani sukcesivno in bodo najkasneje začetkom junija vsa obmorska mesta blokirana.

Iz Soluna poročajo, da so videli predvčerajšnjim italijansko brodogradnjo, obstoječe iz 4 vojnihi ladij pred Enosom, ki je odplulo nato proti Deagacu, kamor je dospelo ponoči. Ladje so razsvetlile obalo z električnimi razsvetljevalci in nato kmalu zopet izginile.

Rodos.

Turška vlada razglasa naslednjo brzojavko o zasedenju otoka Rodosa in nato sledečih bojih, ki jo je dobila potom optičnega brzojave:

Pred otokom se je ustavilo italijansko brodogradnjo, obstoječe iz treh oklopnih, treh križark in štirih torpedovk, in sicer nasproti Phylaxa na vzhodu in Triande na severozahodu Rodosa. Italijani so izkrcali pri Phylaxu en bataljon pehote in 2 bateriji ter so začeli prodirati proti Uskuru. Vnel se je boj med Italijani in Turki v trikotu, ki ga tvorijo kraji Rodos, Koskinu in Trianda. Ker so Italijane podpirale vojne ladje, so se turške čete umaknile proti Pestosu. Na italijanski strani sta padla dva častnika in več vojakov, en italijanski podčastnik je bil ujet. Zvezo z Malo Azijo oskrbuje optični telegraf.

Glasom italijanskih poročil se je turška posadka, ko so Italijani zasedli otok, razpršila. Turki so imeli baje 23 mrtvih, 48 ranjenih in je bilo 57 mož ujetih. Nato so pozvali Italijani mesto, da naj se vda tekom ene ure, sicer bodo mesto bombardirali. Do obstreljevanja pa ni prišlo, ker je prišel, še predno je potekla ena ura, začasni guverner v taborišče, ter naznanil, da se mesto vda. Ob 9. je zasedlo vojaštvo in mornarica mesto.

Nikoli ni mislil na hčerke svoje-ga šefa drugače, nego kakor misli človek na daljne dežele, ki jih ne bo nikdar videl. Tudi si jih je bil predstavljal čisto majhne, in sedaj so stale dame pred njim. Nalaho se mu je omajalo dušno ravnesje, kakor se nam zgodi, kadar nam stopi kakšna stvar drugačna pred oči, nego smo pričakovali.

Ko jima je bil predstavljen, sta mu segli druga za drugo v roko, potem sta šli sest za majhno mizo, brez dvoma njima pripravljeno, kjer sta jeli pospravljati kup svilnih klopčičev v košarico.

Pričakovali so še nekoga in molčali v tisti napetosti, kakršna vlada po navadi pred dineji med ljudmi, ki ne žive v istem duševnem ozračju in so se sešli po najrazličnejših dnevnih opravilih.

Duroy ni vedel, kaj bi počel, in je dvignil oči proti steni; takrat mu pravi gospod Walter od daleč, oči vidno hoteče se postaviti: »Ali gledate moje slike?« — Poudaril je »moje«. — »Čakajte, pokažem vam jih.« In vzel je svetilko, da bi bilo razločiti vse posameznosti.

»Tukaj - le pokrajine,« je dejal. Sredi stene je visela velika podoba od Guillemeta, obreže iz Normandije pod viharim nehom. Spodaj gozd od Harpignieja, potem algirska ravnina od Guillaumeta, skamelna na obzorju, veliko kamelo na visokih nogah, čudnemu spomeniku podobno.

(Daje prih.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Župančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Prav tisti dan, ko je moral iti dinirat k gospe Walterjevi, se mu je prvič posrečilo, da je pogodil dvajset sunkov zaporedoma. »Dober dan,« si je mislil, »vse mi gre od rok.« Zakaj spretnost v lovikroglji je resnično pomagala do neke vrste ugleda v uredništvu »Vie française«.

Zgodaj je odšel iz uredništva, da bi se lahko zlagoma oblekel; šel je po londonski cesti, ko zagleda majhno žensko, ki je drobnela pred njim; bila je po vsi podobi taka, kakor gospa de Marelle. Začutil je, kako mu vstaja vročina v obraz in srce mu je začelo hitreje utripati. Prekoračil je cesto, da bi jo pogledal od strani. Tudi ona se je ustavila in je šla preko ceste. Zmotil se je bil; oddahnil se je.

Cesto se je prašal, kako naj bi se držal, če bi se nameril kje nanjo. Ali bi jo pozdravil, ali bi se potulil, kakor da je sploh ne vidi?

»Videl je ne bom,« je sklenil.

Mraz je pritiskal, zamrzli obcestni jarki so se bili prevlekli z ledeno skorjo. Trotoarji so bili suhi in sivi pod plinovo lučjo.

Ko je prišel mladi mož domov, je pomislil: »Na vsak način se moram preseliti. To stanovanje mi sedaj več ne zadošča.« Počutil se je čilo in veselo, kar po strehah bi bil letal; korakal je od postelje do okna ter venomer ponavljal na ves glas: »Ali prihaja sreča? Sreča prihaja! Papanu moram pisati.«

Na vsake svete čase je pisal svojemu očetu; in vsako pismo je prineslo živo radost v skromno normansko krčmo kraj ceste, vrhu visokega brega, odkoder pregleda oko Rouen in široko dolino sensko.

Vsake kvatre je prejel tudi od modro zalepko, kjer je bil napisan slovo z okorno, tresočo se roko, in to je bilo že kakor pribito, da je čital na začetku očetovega pisma vedno taiste vrstice:

»Ljubi moj sin! S tem pismom ti dam na znanje, da nama gre dobro, materi in meni. Novega ni kaj prida pri nas. Vendar bi ti sporočil...«

In v srcu je ohranil zanimanje za razmere v svoji vasi, za novice o sosedih in kako je s poljem in z letino.

Ko si je vokal belo kravato pred malim zrcalom, je ponovil: »Tako jutri moram pisati papanu. Če bi me nočoj videl, v hiši, kamor sem povabljen, to bi debelo gledal,

starček! Presneto, kmalu bom sedel pri taki večerji, kakršne on še svoj živ dan ni videl.« In naglama mu je stopila pred oči črna kuhinja tam daleč, za prazno gostilniško izbo; skleda in koze so metale rumen odblek po stenah, maček, sključen, kakor čudna pošast, si je grel smrček na ognjišču; in leseno mizo je videl, mastno od dolge rabe in od razlite pijače, skleda juhe se je kadila na sredi in med dvema krožnikoma je gorela sveča. In tudi njiju je videl, moža in ženo, očeta in mater, kmetiška človeka s počasnimi kretnjami, ki sta po malem srebrala juho. Poznal je najneznatnejšo gubo na njihovih starih licih, najmanjši pregib z roko ali z glavjo. Vedel je celo, kaj se vsak večer pogovarjata, ko si sedita za mizo nasproti.

Pomislil je tudi: »Nazadnje ju moram vendarle obiskati.« In ko je končal svojo toaleto, je upihnil luč in je odšel po stopnicah.

Ko je šel po vnanjem bulvarju, so ga nagovarjala dekleta. On pa se je vsake otresel in jim je odgovorjal: »Pojdite se soliti!« s silnim ogorčenjem, kakor da so ga razžalile, da so se zmotile nad njim... Kdo pa mislijo, da je on? Ali te vlačuge res ne ločijo možkega od moža? Zavest, da ima na sebi črno obleko, da gre na dine k zelo bogatim, zelo znanim, zelo vplivnim ljudem, ga je navdala z občutkom, kakor da je nova oseba, kakor da je postal drugi človek, človek iz družbe, prave družbe.

Norbert de Varenne in Jacques Rival sta prišla skupaj. Potem so se konec stanovanja odprla vrata, in v sobo je stopil gospod Walter z dvema velikima deklicama; eni je bilo šestnajst, eni osemnajst let, ena je bila grda, ena lepa.

Duroy je sicer vedel, da ima ravnatelj otroke, vendar se je začu-

General Ameglio je izdal takoj proklamirano ter ukrenil vse, da ostane javno delovanje nemoteno.

V Atenah je napravilo zasedenje otoka Rodosa zelo slab vtisk. Boje se, da bodo Italijani zasedli tudi druge otoke v Egejskem morju, ki imajo večinoma grško prebivalstvo in boje se tudi, da Italijani otoka ne bodo dali iz rok, tudi ko bo vojna že končana.

Omejitve boljše?

Kakor poroča »Frankfurter Zeitung« iz Carigrada, baje v oficijalnih turških krogih zatrjujejo, da deluje angleška diplomacija z uspehom v Rimu na to, da bi Italija omejila svoje vojne operacije na Tripolitanijsko in da je tedaj nevarnost zopetne italijanske akcije proti Dardanelam izključena (?).

Dardanele.

Glasom avtentičnih poročil, so začeli danes zjutraj odstranjevati mine iz Dardanel. Splošno sodijo, da bo ozka pot za trgovske ladje že jutri prosta.

„Karpattia“ v Trstu.

Včeraj ob 7. je priplul v Trst parnik »Karpattia«, ki je kakor znano prišel prvi na mesto katastrofe, kjer se je potopil »Titanic« in ki je rešil one potnike »Titanica«, ki so bili v rešilnih čolnih. Kapitan parnika je Rostrom, jako energičen mož in izborni pomorščak. On pripoveduje: Kmalu po polnoči 14. aprila smo dobili brezzično brzopletko od »Titanica«, ki je klical nujno pomoč. Takoj smo obrnili kurz, »Titanic« je bil oddaljen od nas okoli 66 morskih milj. Zvišali smo hitrost parnika na najvišjo mero. Noč je bila zelo mrzla, bilo je oblačno. Od severa je vlek el zdel mrzel veter, kar pomenja, da se bližamo ledu. Ko smo bili od mesta nesreče oddaljeni še eno uro, smo zapazili prvo ledeno goro. Umaknili smo se in vozili z nespremenjeno hitrostjo naprej. Zšli smo v led in »Karpattia« je rezala plošče z vso silo in jih odpravila na strani. Nevarnost je bila, da obitčimo. Dajali smo tudi rešilna znamenja za lučmi in s spuščanjem raket. Med tem smo pripravili na parniku vse potrebno za sprejem ponesrečenec. Zakurili smo kabine, ogreli velike volnene odeje, pripravili čaj, vino, konjak itd. V kratkem nato smo zapazili prvo zeleno luč, bil je prvi rešilni čoln. Ko smo se jim približali, smo jih vsprejeli na krov in jih izročili zdravniški oskrbi. Bili so vsi premočeni, ozebljeni in izmučeni. V prvem čolnu so bile samo ženske in otroci. Čoln je vodil en častnik in 3 mornarji, veslati so pomagale pridno tudi ženske. Nato smo iskali še ostale rešilne čolne. »Karpattia« je rešila 12 čolnov, v katerih je bilo okoli 700 ponesrečenec. Na krov smo potegnili tudi 4 utopljence, toda ker nismo mogli dognati identitete, smo jih pravilno potopili. Vsi ponesrečeni, ki smo jih rešili s čolnov, so bili, razun nekaj otrok, vsi zdravi in nepoškodovani. Čoln, ki so prvi odpluli od »Titanica« so bili vsi samo polovično izrabljeni, ker na »Titanicu« niso verjeli, da jim preti takla nesreča. Peljali smo nato še okoli velikega ledenega polja, toda našli nismo nikogar. Nato smo odpluli proti New Yorku, kamor smo dospeli 18. zvečer ob 8. V New Yorku nas je pričakovala nepregledna

množica. Pripravili so tudi več 100 rakev, toda »Karpattia« ni imela na krovu nobenega mrtveca.

Častniki so nam povedali, da je ledena gora, v katero je trčil »Titanic«, širila komaj nekaj metrov nad vodo. Razpoka na »Titanicu« je morala meriti najmanj 100 metrov in kapitan Smith je vedel takoj, da je parnik izgubljen. Uredil je tudi takoj vse potrebno za rešitev. Ko se je začel parnik potapljati in je dosegla voda kotle, je nastala strahovita eksplozija. Takoj nato se je parnik pogreznil pri čemer se je napravil velikanski vrtnec. Dva rešilna čolna, ki sta bila od mesta potopa oddaljena že pol milje je še dosegel velik vrtnec kolobar in jih potegnil v globočino. Čolna sta bila napolnjena s potniki.

Zanimiva je rešitev enega mornarja. Stal je ob času eksplozije na robu krova pod dvigalom. Eksplozija je bila tako silna, da ga je odnesel puh daleč v morje. Takoj pri padcu v vodo pa je pograbil stol, ki ga je tudi vrgel s parnika. S tem stolom se je obdržal toliko časa na površju, da je došel do rešilnega čolna. Kapitan Rostrom je mnenja, da ne zadene za nesrečo odgovornost nikogar, pripetila se je pač nesreča, ki se na morju vedno lahko pripeti.

Štajersko.

Lepe razmere. Da mariborski »Nemci« že davno ne razločujejo gotovih pojmov, posebno ne narodnostnih, nam ni nič novega. Da so se pa tekom časa naučili tudi večji pojma »moj« in »tvoj« v en koš, je pa vendar stvar, ki zasluži, da se jo pred javnostjo nekoliko natančneje obrazloži. Brivec in nemškonačionalni propadli deželnozborski kandidat Kral uživa prav posebno zaupanje mariborskih patent - Nemcev in je zбоk tega ne le predsednik raznih društev in korporacij, temveč tudi blagajnik kar cele vrste podpornih in tem enakih društev. Kot tak se je ta vitez naučil kaj čudnih nazorov. Eden glavnih je »kar imam kot blagajnik tega ali onega društva v družbeni blaginji — je moje.« Pa ne morda, gospoda, da bi hotel reči s tem g. Kral, da je za ta denar le odgovoren. Kaj se! G. Kral dela s takim denarjem kakor on hoče, razpolaga z njim po svoji volji, ga shranjuje, posojuje itd., skratka — on dela z njim, kakor se mu ravno poljubi. In to si upa g. Kral čisto brez strahu povedati, javno, vpriču raznih ljudi. Tako je ta »nada« naše falitne nemškutarke klike priznal brez najmanjšega pomisleka, da je kot blagajnik društev »Baugewerbe - Verein« in »Handwerker - Kassa« jemal iz blagajne le teh vsote v višini 50 do 100 kron, da je z njimi mašil polomljeno barko »Arbeitschutz«. Pravijo, da so čudna »božja pota«. Če ta zadnja trditve ni najhujša ironija na pota, ki jih hodijo naše oblasti, pri čemur mirno gledajo in trpijo tako gospodarjenje s tuji denarji, potem — domovina, le bodi per mir!

Finančne težave graškega mesta. Znano je, da graški mestni svet zato ni mogel delovati, ker socialisti niso pustili večini dobiti primerne pokritja za primankljaj v letošnjem mestnem proračunu. Deželni zbor štajerski tudi ne deluje, da bi dovolil graškemu mestu že zaproseno novo posojilo ali pobiranje novih, od dovoljenja deželnega zbora odvis-

nih občinskih davkov. Vlada komisar stoji sedaj pred težko nalogo, kako in odkod dobiti denarnih sredstev, katerih je premalo celo za tekoče mestne izdatke. Nemškonačionalna večina bi seve najraje, da bi koljivo vprašanje glede pokritja primanjkljaja odpravil komisar s sveta. Zato mu nasvetujejo nacionalci v »Montagszeitung«, naj bi morda kar on odredil tiste najeminske vinarje, katerih niso hoteli dovoliti socialisti, češ, da zastopajo prebrisani upravni juristi mnenje, da ima vladni komisar pravico razpisati tudi nove davke. Po mestu pa se govori, da misli dobiti komisar od države brezobrestno posojilo za odpravo dotlej, ko bo funkcioniral novi mestni svet. Kako stališče bodo zavzeli socialisti k temu vprašanju, je jasno, če se ne bodo dali »častno« premagati.

Iz Vranskega. Na izvanrednem običnem zboru tukajšnje požarne brambe so bili izvoljeni sledeči odborniki: načelnik Ivan Matko, podnačelnik Josip König, četnik plezalcev Fran Golob, namestnik Jakob Novak, četnik brizgalničarjev Anton Brišnik, namestnik Jožef Lukman, odborniki pl. Schildenfeld, Oset, Junger, Pistotnik in Pikel. Društvo priredi med letom večjo veselico v praznino svoje 25letnice.

Iz Rajhenburga nam poročajo: Naš »Sokol« je priredil v nedeljo pri Kosarju izvrstno uspešno ljudsko slavnost s poučnizabavnim sporedom. Predsednik Z. N. D. dr. Leo Brunčič je govoril z velikim uspehom o zgodovini slovenskega narodnega prepoveda. Posetili so nas vrli tamburashi iz Podsrede, ki so pod vodstvom g. učitelja Potočnika predavali mnogo lepo naštudiranih komadov. Med udeleženci je bilo veliko učitelstva iz celega brežiškega okraja, precej Brežičanov, Krčanov in celo gostov iz kraljevega Zagreba. Srečeval je nudil mnogo zabave in lepih dobitkov. Čisti dobiček se porabi za zletni fond rajhenburškega »Sokola«. Več članov našega društva, ponajveč revnih, poseti namreč letos vseslovanski sokolski zlet v Pragi, da vidi tam silo in izurjenost slovanskega sokolstva in širi potem s tem večjim navdušenjem sokolsko idejo doma.

Iz Celja. Štajerska namestinja je že potrdila pravila »Zveze južnoštajerskih kolektivnih in obrtnih združenj«. Ustanovni občni zbor se vrši na Binkoštni ponedeljek v Celju. Zdruga, ki še niso izvolile in naznani le svojih delegatov — za ustanovni občni zbor, naj store to čim prej. Hitro na delo, da ne bo prepozno!

Iz Maribora. Na zasebnem učiteljskem šolskih sester se vrši pismeni zrelostni izpit koncem tega meseca, ustmeni pa meseca junija.

Cvetlični dan v Mariboru. (Socialni demokrati, slovenski klerikalci in mi.) Naši Nemci so priredili dne 4. in 5. maja po celem Mariboru cvetlični dan. Trdili so od vsega začetka, kar se je javno o tej stvari govorilo, da je namenjen ves morebitni prebitek dohodnim namenom. Predno so se pa odločili, da dajo čisti dobiček društvu »Das Kind«, so se vršili v nemškem taboru samem hudi boji; mnogi so bili namreč za to, naj se podari čisti prebitek »Südmarki«. Obveljala je slednjič volja konservativnejših elementov in sklenilo se je prirediti cvetlični dan v prid društvu »Das Kind«. Dasiravno je to društvo nemško, zasleduje vendar človekoljuben

namen in dvoma ni, da bi pri cvetličnem dnevu za to društvo sodelovalo rado kolikor toliko vse mariborsko prebivalstvo. Ali Nemci niso povabili v odbor niti socializmov niti Slovencev. Socialisti so pričeli za to proti cvetličnemu dnevu strastno agitacijo, dasi bi imeli za to manj pogoja ko Slovenci, ki so cimcali semintja in niso prav vedeli, kam bi se dajali. Klerikalna »Straža« je n. pr. svarila v dveh zaporednih številkah Slovencev pred nakupovanjem cvetic — a njenega sotrudnika poslanca dr. Verstovška je bilo videti že v prvih dopoldanskih urah ponosno korakati s šopkom margerit po ulicah. Napredni Slovenci niso zavzeli — kot je to že v Mariboru navada — ne enega ne drugega stališča. Dejoma niso kupili cvetic iz principa, da ne podpirajo nobenega nemškega društva in najsibo tudi humanitarno, deloma so pa kupovali cvetlice. Slovenci, najsi smo potem naprednjaki ali klerikalci, se zares sijajno razumemo na doslednost! Zato pa tudi uživamo v Mariboru in drugod temu primerni ugled.

V Ormožu je bil pred kratkim občni zbor ženske podružnice sv. Cirila in Metoda. Podružnica je štela v letu 1911 51 letnih ter 6 podpornih članic, priredila dve veselici, ki ste dali čisti iznos to 223 K 37 v, na članarini se je vplačalo 114 K 05 v, prejemki 337 K 42 v, družbi se je poslalo 285 K 96 v, 51 K 46 v pa vložilo pri Okrajni posojilnici. Predsednica za tek, leto je zopet gospa Pavla Omulec, tajnica gospa Helena Zemljic, blagajnica Franja Pernat; odbornice gospa Antonija Sijaneč, gospić Lucija Gabršček, gospa Ana Trstenjak. Namestnice gospa Ana Rošina, gospić Iva Gomzi, in Marijeta Podkrajšek, odposlanki pa Pavla Pirnat in Micika Presker. Ta imena so nam porok, da bo podružnica v tekočem letu žela še lepših uspehov.

Drobne novice. Iz Celja. V nedeljo je pil v Bezenškovi gostilni na Graški cesti postrešek Janez Pavernik. Naenkrat se mu je vliela kri iz ust in nekaj časa kasneje je umrl. Mož je bil slaboten in bolan na prsih. — Iz Laškega trga. V soboto si je prerezal tukajšnji trgovec in posestnik Karel Hermann žile na vratu in je izkrmavel. Napravil je bojda samomor zaradi velikih zgub — govori se o 120 tisočih — pri nakupu cementne tovarne in drugih posestev. Hermann je bil eden izmed najpremožnejših Laščanov in steber laškega nemškutarstva. — Iz Kojnc. Nekdo je zopet vlomil nabilnik farne cerkve (blizu Antonovega oltarja) in odnesel za prilično 20 kron denarja.

Koroško.

Stanje škofa dr. Kahna se je zboljšalo in zdravniki upajo, da bolnika še nekaj časa vzdrže pri življenju.

Strelna užgala zvonik. Pri Sv. Lovrencu je udarila v zvonik podružnične cerkve strelna in ga vžgala. Ogenj se je hitro širil in nevarnost je bila, da pogori vsa cerkev. Vendar so jo rešili. Rešili so tudi zvonove. Cerkev je zavarovana za toliko, da ne bo treba župljanom, kot trdijo izvedenci, nobenih žrtv, da se poškodba popravi.

Nesreča pri železniški zatvornici. V Beljaku je vtaknil neki triletni otrok glavo med železne palice avto-

matične zatvornične ograje, med tem ko je peljal mimo vlak. Ko je vlak odšel, se je zatvornica dvignila in vzdignila otroka kvišku. S težavo so otroka rešili. Otrok je dobil nevarne poškodbe na glavi.

Primorsko.

Iz kaznilnične službe. Stražni nadzornik v moški kaznilnici v Gradišču Ivan Malalan je prišel v X. činovni razred.

Samomor enoletnega prostovolca. V Gorici se je ustrelil enoletni prostovoljec Valentin Šbuelc, sin profesorja Karla Šbuelca v pok. Samomor je izvršil zaradi ljubezni. Pred kratkem je napravil Šbuelc neko skušnjo z odkli in je bil pri tovarskih in predstojnikih zelo priljubljen.

Maščevalec brata. Včeraj zjutraj je napadel v Trstu delavec Josip Sturm iz Senovca delavca Mislaja z nožem in ga smrtno nevarno ranil v hrbet. Mislaja so odpeljali v brezupnem stanju v bolnišnico, Sturm pa je pobegnil. Napad je izvršil zločinec iz maščevanja. Mislaj je namreč pred kratkem udaril Sturmovega brata med prepripi s kolom po glavi, tako da so ga morali peljati v bolnišnico, kjer je vsled dobljene rane zmrlel in izvršil samomor.

Kongres za plovbo. Na mednarodnem kongresu za plovbo, ki se vrši v New Yorku, zastopa Avstrijo strokovnjak za plovbo, ravatelj skladišč v Trstu, dvorni svetnik dr. Matevž.

Nadomestna deželnozborska volitev v Pulju. Dne 23. junija se vrši v Pulju nadomestna volitev za mandat umrlega poslanca ces. svetnika Franka, ki je bil izvoljen v 3. volilnem okraju. Ta mandat je bil glasom kompromisa iz l. 1908 določen Slovanom, vendar pa so ga laški liberalci s svojimi spletkami, posebno s kandidaturjo Frankovo Slovanom ukradli.

Kriza na puljskem tramvaju. Namesto odpuščenih voznikov in sprevodnikov na puljskem tramvaju, ki so bili odpuščeni zaradi slavlja 1. majnika, je najela družba že drugo osebje. Promet se je na glavnih tramvajskih progah že včeraj otvoril, v nekaj dneh pa bo promet zopet na vseh progah normalen.

Špitski občinski svet — in hrvaška diktatura. V včerajšnji seji občinskega sveta v Šplitu so izrekli občinski svetovalci javno ogorčenje nad diktaturo, ki je uvedena na Hrvaškem. Izrekli so, da so popolnoma solidarni s svojimi brati okraj Velebita in pozvali vse hrvaške in srbske zastopnike v Avstriji, da se poslužijo vseh parlamentarnih sredstev, da primerno zavrnejo Hrvatom storjeno krivico in ponižanje pred celim svetom in da naj vstrajajo pri tem delu tako dolgo, da se odpravi na Hrvaškem komisariat in uvede normalna uprava. Nato so zborovalci izrekli hrvaškimi in srbskim članom dalmatinskega kluba priznanje za njihovo dosežanje dela. Dalje je poudarjal občinski svet tudi dejstvo, da se čutijo posledice hrvaške diktature tudi v Dalmaciji in sicer se konfiscirajo listi, krši zborovalno pravo in pravica izražanja svojega mnenja. Zato protestira občinski svet tudi proti tem omejitvam ustavnih in meščanskih pravic.

Seiziranje madžarske zastave. Kakor po vseh večjih dalmatinskih

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Sedmi del.

(Dalje.)

»Dobro, dobro,« je zaklicala gospa in sklenila roki; vse na njej je kazalo, kako jo zanimajo te novice.

»Colonno je utekel smrti samo, ker se je preoblekel v sramotno obleko; Bertoldo Orsini je bil kame-njan.«

»Kamenjan! Eden je torej padel!«

»Da, milostiva! Eden iz velike rodovine, čije najbrezpomembnejša kaplica krvi je več vredna, kakor celo morje tiste tekočine, ki kroži po plebejskih žilah. Zdaj vladajo v Rimu nemir, nered in brezpravnost. Medsobotni boji plemstva podkopa-vajo mestne temelje; knezi in ljudstvo, naveličani vednih poskusov postaviti na krmilo kako vlado, imajo zdaj za vladarja le strah pred mečem. Take, lepa gospa, so zdaj razmere v Rimu. Ne vzdihujte; zdaj razmišljujemo, kako bi tem razmeram naredili konec. Nerednosti hočemo uničiti, in jaz, gospa, bom morda tisto srečno orodje, ki naj obnovi mir v vašem rodnem mestu.«

»Mir se da v Rimu obnoviti samo na en način — če se da oblast zopet Rienziju.«

Kardinal se je zganil in je rekel:

»Sem - li prav slišal? Ali niste

plemenitega rodu? Ali morete želeti, da pride plebejec kvišku? Ali niste prej govorili o maščevanju in prosite zdaj za milost?«

»Gospod kardinal,« je rekla lepa tujka resno, »jaz ne prosim za milost. Taka beseda ne pristojta ustanovi, ki zahtevajo pravičnosti. Plemenitega rodu, sem, da; iz starodavne rodovine sem, ki izhaja od starorimskih patricijev in so v primeri z njo aragonski kralji kaj mladega rodu. A jaz nisem hotela s tem žaliti vas, eminenca; vaša imenitnost ne izvira iz rodovnikov in nagrobnih kamnov, marveč je vaše lastno delo. Če bi vi, gospod, hoteli biti pravični, bi priznali, da ste ponosni samo na lavorike, ki ste si jih sami pridobili, in da se v srcu posnehujeate domišljavim bedakom, ki se ponašajo s trohnelimi zaslugami mrličev.«

»Muza — prerokinja — povedala ste resnico,« je vzklil kardinal s posebno vnemo. »In vaš glas je kakor glas slave, o kateri sem sanjal v mladosti. Govorite, govornice dalje.«

»Podoben vašemu ponosu,« je nadaljevala dama, »je utemeljeni ponos Rienzijeve. Ponosni je, da si je svojo slavo sam ustvaril. Taki možje, kakršni je bivši rimski tribun, so ustanovitelji plemenitih rodov. Toda dovolj o tem. Jaz sem res iz plemenite rodovine, a kakor mnoge druge, tako so Orsiniji in Coloni tudi mojo rodovino potlačili in zlomili. Tem se hočem maščevati. A jaz nisem samo Italijanka — jaz sem Rimljanka in pretakam krvave solze za-

radi nesreče mojega rodnega mesta. Žalujem, gospod, da vi, ki ste tujec, dasi znamenit in odlični, tujete nad Rimom, čigar srečo bi tako rada obnovila.«

»Toda — Rienzi bi obnovil le svojo lastno srečo.«

»Ne, gospod kardinal, ne! Nečimern, častihlepen, ponosen, to je, to so vse velike duše, a nikdar ni imel želje, ki bi bila v nasprotju s srečo Rima. Pustite torej na stran vsako misel o njegovih koristih — o teh ne govorim. Vi želite obnoviti papeško oblast nad Rimom. Vaši senatorji tega niso mogli doseči, demagogi so to zaman poskušali. Edino Rienzi je v stanu to storiti; edino on zna krotiti divje strasti baronov, edino on je zmogel vladati drhal, ki je tako zelo premenljiva v svojih čustvih, dajte Rienziju svobodo, dajte mu njegovo prejšnjo oblast, z Rienzijem dobi papež Rim.«

Nekaj trenutkov ni dal kardinal nobenega odgovora. Kakor bi sanjal, tako je sedel in se ni ganil. Morda je na tistem uvideval, da mu svetuje tujka dama pametno politiko, a očitno ni hotel priznati. Končno je položil roko na prsi in rekel s prisiljenim smehljajem:

»Ne zamerite, madama! Ko se baviva s politikom, ne pozabiva, da sem vaš čestilec. Vaši nasveti so morda bistroumni, a čemu polagate nanje tako važnost. Od kod to izredno sočustvovanje z Rienzijem? Če pridobi z njegovim osvobođenjem cerkev zaveznika — kje je gotovost,

da ne dobi Giles Albornez z njim — tekmeča?«

»Gospod,« je rekla dama, »vi ste moj čestilec, a vaša znamenitost mi ne dela izkušnjav in vaše zlato me ne more kupiti. Če me ljubite, potem imam pravico zahtevati, da mi služite, naj porabljam vašo veljavo za kar hočem — tako velevalo viteške postavbe. Če se kdaj udam kakemu ljubimcu, mora biti to mož, ki vrne moji domovini svojega rojaka, svojega rešitelja.«

»Lepa domoljubkinja,« je odgovoril kardinal: »Vaše besede podžigajo moja upanja pa brzdajo moje častihlepe. Rad bi namreč imel, da mi podari ljubezen tisti zaklad, po katerem hrepenim, ne usluge. A slušajte, prelestna dama! Vi precenjujete mojo moč — jaz ne morem Rienzija osvoboditi. Obdolžen je puntarstva in kot krivoverec izobčen. Njegovo osvobođenje je odvisno samo od njega.«

»Ali zamorete provzročiti preiskavo?«

»Morda, milostiva.«

»To bi pomenilo njegovo osvobođenje! Ali mu morete izposlovati avdijenco pri papežu?«

»Brez dvoma.«

»To bi pomenilo, da postanem zopet tribun. To je vse, kar zahtevam!«

»Potem, krasna Rimljanka, je na meni, da izrečem svoje prošnje,« je s prekipevajočo strastjo vzklil kardinal, je pokleknil in prijel damo za roko. Ponosna dama se je za trenutek zavedla, da je ženska; zardela je in zadrhtela, a ne vsled slabosti

ali ljubezenskega hrepenenja, nego vsled strahu in sramežljivosti. Ne da bi se kaj vpirala, je prepustila kardinalu svojo roko, da jo je poljuboval...

»Ves navdušen — ne dvomim da dosežem uspeh — je vzklil kardinal, ko je končno vstal. »Jutri se vam zopet poklonim.«

Pritisnil je njeno roko na svoje srce — dama tega ni čutila. Zavzdihnil je za slovo — dama tega ni slišala. Obotavljajoč se, jo je dolgo gledal in potem počasi odšel. A trajalo je še več hipov, predno je dama prišla prav k sebi in spoznala, da je sama v sobi.

»Sama sem,« je rekla polglasno, a z ljutim poudarkom. »Sama! Ah, česa sem se lotila — kaj sem govorila! Nezvesta njemu — četudi samo v mislih. O, nikdar, nikdar! Jaz naj bi mu bila nezvesta, ki sem uživala polube njegovih svetih ustnic in spala na njegovem kraljevskem srcu — sveta bogorodica, čuvaj me in daj mi moči.«

Jokaje je padla na kolena in se za nekaj časa zatopila v molitev. Potem je vstala — pomirjena, toda smrtnobleda, odprla okno in se naslonila nanje. Večerni zrak je ohladil njeno razburjenost. Temno in mogočno se je dvigal pred njenimi pogledi mogočni stolp, v katerem je trpel Rienzi kot jetnik in zločinec. Dolgo je gledala stolp, potem je vžela iz svojega krila majhno ostro bodalo.

»Rešiti ga hočem njegovi slavi, mene pa bo to bodalo rešilo onečaje-nja.«

mestih so tudi v Dubrovniku zadnji dan predpusta slovesno zažgali madžarsko zastavo. Oblast je uvedla proti udeležencem preiskavo in včeraj se je vršila pred poljskim sodiščem tozadevna obravnava. Obtožba je bila naperjena proti 6 obtožencem. Sodišče je tri obtožence popolnoma oprostiti, trije pa so bili zaradi neizpolnjevanja policijskih naredbi kaznovani z malimi denarnimi globami.

Vidmar v Zadru. Na poziv športnega društva priredi tržaški avijatič Vidmar dne 12. majnika nekaj poletov v Zadru.

Dnevne vesti.

+ Klerikalno zavijanje. Da bi opral Sustersiča radi njegovega postopanja v hrvaški stvari, je »Slovenec« podtaknil grofa Pejacevicha hrvaško - srbski koaliciji, češ, kaj se bo Sustersič vmešaval v hrvaške stvari, ki je vendar v ogrski delegaciji grof Pejacevich v imenu hrvaških delegatov, torej tudi v imenu hrvaško - srbske koalicije izjavil, da si prepoveduje vsako vmešavanje avstrijske delegacije v hrvaške razmere. Mi smo »Slovenec« poučili, kar sicer tudi sam prav dobro ve, da je Pejacevich madžaron in da ni mogel govoriti v imenu hrvaško - srbske koalicije iz enostavnega vzroka, ker koalicija v delegacijah niti ni zastopana. Če bi bil »Slovenec« pošten list, bi na to dejstvo odgovarjajoče opozorilo priznal, da se je zmotil ter bi lojalno preklical na neosnovanih trditvah sloneče obdolžitve. Toda »Slovenec« in poštenost, to sta dva nasprotujoča si pojma. Mesto da bi svoj greh priznal, je v sobotnem novniku napisal te-le salomonske stavke: »Grof Pejacevich je tudi v ogrski delegaciji, ki jo Ogrji smatrajo le kot nekaj odsek svojega parlamenta, ostal predsednik hrvaške delegacije in je svojo izjavo kot tak podal. Tudi nam ni znano, da bi ga bila koalicija zavrnila, kar bi morala, ako se s stališčem predsednika delegacije, ki ga je i ona izvolila, ne strinja.« — »Slovenec« se torej dala nevednega, da bi se izmazal iz zadrege, v katero smo ga spravili glede njegove trditve o Pejacevichu in hrvaško - srbski koaliciji. Pravi, da ne ve, da bi bila koalicija Pejacevicha zavrnila. Oj ti ljuba nedolžnost in nevednost! Seveda ga ni zavrnila iz enostavnega vzroka, ker ga ni mogla. V ogrski delegaciji ga ni mogla, ker v nji ni zastopana. V svojih glasilih na Hrvaškem pa Pejacevich tudi ne more zavrniti, ker ji tega ne dovoli Cuvajeva preventivna cenzura. Ali ni tako, gospoda pri »Slovenec«? Morda se bo »Slovenec« skušal izviti na ta način, da bo rekel: »Dobro, ako koalicija ne more zavrniti Pejacevicha v svojih listih na Hrvaškem, zakaj pa tega ne stori v prijateljskih listih izven Hrvaške?« Da »Slovenec« vnaprej onemogočimo vsak tak ugovor, konstatujemo, da piše splitska »Sloboda«, ki je notorično v najožjih stikih s hrvaško - srbsko koalicijo, to - le: »V avstrijski delegaciji je nastopil dalmatinski delegat dr. Čingrija proti stanju na Hrvaškem in proti veljavnosti ogrske delegacije dokazuje, da je nepopolna, češ, da Hrvaška ni zakonito zastopana, ker so mandati hrvaških delegatov ugasnili. Njegov govor in njegova razmotrivanja so napravila globok vtisk na vse delegate. To se je moralo oslabiti, omalovažiti in udarec parirati. Kdo bi naj to storil? Kdo bi mogel to bolje in uspešneje storiti kakor kak Hrvat. In v ogrski delegaciji je nastopil grof Pejacevich proti dr. Čingriji in njegovim trditvam dokazuje nasprotno, da mandati hrvaških delegatov niso ugasnili. To je žalostno, da, naravnost nehumano. Hrvat iz Dalmacije je nastopil, da nudi pomoč bratu preko Velebita, da ga brani pred sovražnikom, a sin tega naroda se združuje z neprijateljem svoje domovine, da to obrambo zavrne! Kaj bi vse ne storili Pejacevič, Spevec, Svinderman, Sekulić in tovariši? (To so »hrvaški« delegati v ogrski delegaciji — od prvega do zadnjega sami madžaroni!) Hrvaška aristokracija je s svojimi plačanimi hlapci stopila v službo sovražnikov domovine in jo bo upropastila, ako se Hrvaška ne reši te aristokracije. Tudi Poljsko je uničila poljska aristokracija!« — Menimo, da je to dovolj jasno povedano tudi za »Slovenca«. Ako pa bi še to gospodom v Kopitarjevi ulici ne zadostovalo in bi še nadalje podtikali hrvaško - srbski koaliciji dejanja, ki jih ni zagrešila, jih opozarjamo samo na dejstvo, da je sam dr. Sustersič v svojem govoru v delegacijah izdal hrvaško - srbski koaliciji najsijajnejše spričevalo njegove patrijotizma! Gospodje naj torej prešturjajo Sustersičev govor in naj v bodoče molče!

+ Denuncijska žilica jim ne da miru! V članku »Moč sorodstva« je napisal »Slovenec« tudi ta - le stavke: »Liberalni ne marajo jugoslovanske državnopravne skupine, v

kateri bi bili naravno katoliški Slovenci in Hrvatje (to je klerikalci) v večini, oni je tudi zato ne marajo, kr bi taka skupina v nasprotju z njihovimi tendencami premalo na jug gravitirala.« — »Slovenec« se je v svoj denuncijski posel že tako vživel, da ne more opustiti nobene najmanjše prilike, da bi ne posegel po orožju najnižkotnejšega sumničnega in obrekovanja. Toda njegovi manevri in intrige ne »upalijo« več, kakor bi se izrazil brat Hrvat, ker je vsa poštena javnost vendarle že spregledala klerikalno igro. Zato naj klerikalci le svobodno naprej denuncirajo, da naprednjaki »gravitiramo na jug«. Prepustimo prav radi klerikalcem to veselje, ker smo prepričani, da vé vsak pošten človek, koliko je dati na klerikalna natančevanja. Da pa odstranimo vsak dvom glede našega stališča napram »jugoslovanski državnopravni skupini«, da smo z vso dušo in z vsem srcem za to, da se združijo Hrvaška, Slavonija, Bosna, Hercegovina, Dalmacija, Istra, Primorje, Kranjska in južna dela Štajerske in Koroške v eno državno-pravno telo v okviru habsburške monarhije, ker smo sveto prepričani, da bi v tem slučaju res narodni Slovenci, Hrvatje in — bog nas varuj — Srbi tvorili v tej državnopravni skupini takšno ogromno večino, da bi bili naši in vsi drugi klerikalci kolikina, ki bi je ne bilo več treba niti upoštevati! Ali ste razumeli klerikalni Nastičevci?

+ Zopet blamirani deželni odbor. Naš deželni odbor bi se s svojimi blamažami menda res rad ovekovečil. Lansko leto je z velikanskim vpitjem otvoril na Vrhniki tečaj za živinozdravniške mazače. Učenci so bili že zbrani in pouk bi se moral pričeti. V zadnjem trenutku so bili pa gospodje brez učiteljev, ker se ni noben živinozdravnik hotel tako daleč spozabiti, da bi v tečaju poučeval. Svojo, to nesmrtno blamažo, je baje skušal deželni odbor nato omiliti vsaj s tem, da je na ministrstvo poslal poročilo, v katerem je zatrjeval, da nima namena vpeljati tečaja za nov stan, marveč le tečaj za kmetijske posestnike in njih sinove. Če je res tako poročal, je vedoma mistificiral ministrstvo. Da si svojo onemoglo jezično nekoliko ohladi, pa je razen tega sklenil od slušateljev živinozdravniške visoke šole zahtevati, da naj podpišejo poseben reverz, v katerem naj preklejajo protest, ki so ga podpisali in poslali na deželni odbor radi mazaškega tečaja na Vrhniki. Sedaj je imelo »Akademično društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju« občni zbor, na katerem se je med drugim obravnavala tudi velevažna stanovska zadeva glede reverza, ki ga zahteva od štipendistov deželni odbor. Sklenjeno je bilo, da vrnejo štipendisti deželnemu odboru nepodpisane reverze. Huiše zausnice od akademične mladine deželni odbor dobili ni mogel. Gospodje so si mislili, da bodo z nemoralnim pritiskom na bedne dijake v njih ubili vsak ponos in celo strankarsko zavest, a so se zmotili. Deželni odbor je znova blamiran. Zopet se mu je vtisnil pečat brezprimerne korupcije in nemoralnega nasilja.

+ Kakšen kavalir je profesor Jarc! V zadnji deželne šolskega sveta seji je nastopil državni in deželni poslanec Jarc na način, ki kaže v pravi luči vso njegovo moralno vrednost. Prišel je namreč v razpravo predlog glede oddaje nekega mesta na srednji šoli. Primo leto je imel biti predlagan suplent Mišič iz Kranja. Jarc pa je imel za to mesto svoja kandidata in sicer nekega Marinka, ki sploh kvalificiran ni za to mesto. Le to je govorilo zanj, da je nečak bivšega novomeškega kateheta Marinke in da je tudi sam klerikalec. Ker Jarc ni mogel Mišiča s poštenimi sredstvi odstraniti s prvega mesta, se je kot stanovski kolega tako daleč spozabil, da je Mišiča na najpogostejši način denunciral. Zahteval je, da se predlog odloži in da naj se akti rekvirirajo od sodišča v Borovljah, kjer je po Jarčevem pojasnilu baje bil Mišič nekoč kaznovan radi dijaške afere, ki jo je imel ob neki sokolski slavnosti z nemškutariji. Umevno je, da se profesorski krogi malo laskavo izražajo o kolegijski Jarcu. Celo nemški profesorji obojajo Jarca. Njemu je seveda to vseeno. V deželnem zboru se niti najmanj ni vznemirjal, ko se mu je zabičalo v obraz besedo lump. Državni in deželni poslanec profesor Jarc je vsekako velik kavalir!

+ Koruptna banda. V eni zadnjih seji proračunskega odbora poslanske zbornice, je dr. Ellenbogen zahteval pojasnila, kaj pomeni proračunska postavka »Strokovnemu pisatelju G. W. Gessmannu za fotografije 100 K.« Ellenbogen je vprašal zaman — vladni zastopnik ni odprl ust in ni dal nobenega pojasnila. Zdaj se je to pojasnilo dobilo drugod. »Strokovni pisatelj« G. W. Gessmann je bil na Dunaju navaden fotograf. Zaslužil je precej, a zapravil je še več in je končno faliral. Mož se je

tedaj zatekel k svojemu stricu in stric mu je bil pomagati, seveda ne s svojim denarjem, marveč z denarjem davkoplačevalcev. Ta stric je bil namreč takrat c. kr. minister in obenem vodja krščansko - socialne stranke. Minister Gessmann je nastavljal svojega netiaka za — komisarja za tujski promet v Istri in v Dalmaciji. Bivši fotograf je čez noč postal uradnik z letno plačo 10.000 kron, ki nima drugega opravila, kakor da služi dijete in ki pospešuje tujski promet s tem, da prodaja vladni fotografije. To je karakterističen slučaj krščansko socialne korupcije. Razume se ob sebi, da tak »komisar za tujski promet« Istri in Dalmaciji ne more nič koristiti.

+ Odlikovanje. Administrator frančiškanskega reda v Ljubljani pater Hugolin Sattner je bil odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

+ Zofka Kveder-Jelovškova je napisala v »Agramer Tagblattu« feljton »Pfingstaussflüge«, v katerem v vznešenih besedah opisuje krasoto Bleda in Bohinja ter priporoča čitateljem, naj o binkošnih poletih na odhiti od morečih dnevnih skrbih na našo krasno Gorenjsko.

+ Odlikovanje. Z zaslužno medaljo za 40letno zvesto službovanje pri tvrdki Karl Lipovšek v Ljubljani, je bil odlikovan sobnosliarski pomočnik Ivan Škarjavec v Spodnji Šiški.

+ Tečaj za knjigovodstvo in korespondenco v Ljubljani. Da se določi čas prireditve ter vsem ustrežajoča razdelitev učnih ur, se bo vršil v četrtek, dne 9. maja točno ob 1/8. zvečer sestanek v prostorih »Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem«, Dunajska cesta št. 22, ki naj se ga udeleže vsi, ki se zanimajo za tečaj in ga žele obiskovati. Dala se bodo ob tej priliki tudi vsa druga pojasnila glede tečaja.

+ Razpisani srednješolski mesti. Na I. državni gimnaziji v Ljubljani je razpisano mesto za klasično filologijo s slovenskim in nemškim učnim jezikom. In nemščine (stranski predmet) izprašani prosilci imajo prednost. Zadnji vložni dan je 20. majnik. — Na moškem učiteljsku v Ljubljani je razpisano mesto za nemščino (glavni predmet) v zvezi s pedagoško ali pa zgodovino, oziroma zemljepisom (stranski predmet) s slovenskim in nemškim učnim jezikom. — Prošnje je vložiti do 25. maja.

Nesreča na kamniški železnici. V nedeljo, dne 5. t. m., okrog pol 10. zvečer, je povozil med postajama Jarše in Domžale vlak, ki odhaja iz Kamnika ob 9. uri 20 minut. 50letno slaboumno občinsko ubogo Marijo Kvas iz Spodnjih Jarš. Stroj je nesrečno uprav razmesaril, kajti odtrgal ji je glavo, obe nogi in eno roko. Telesne ostanke odnesli so prihodnje jutro v mrtvašnico v Mengeš. Kako se je zgodila nesreča, se ne more dognati. Domneva se pa, da je nesrečnica, ki je baš v zadnjem času večkrat ponoči nemirna lazila okrog, v temni noči prekoračila železniški tir, ter jo je v istem trenutku pograbil in raztrgal stroj.

O Lahih, aretiranih v Bohinjski Bistrici. Lah, ki s ojih rojstni aritari v Bohinjski Bistrici, ker so na sumu, da so vohuni, se pišejo Giacomo, Florini in Florianich. Florianich je, kakor smo že omenili, sin krčmarja v Čedadu. Kdo pa sta Giacomo in Florini? Sama pravita, da sta trgovca iz Čedadu. Toda poizvedbe so dognale, da v Čedadu trgovca s temi imeni sploh ni. Lahko bi bila tudi trgovska potnika, kar pa je malo verjetno, zakaj v seznamu častnikov onega alpinskega polka, ki je nastanjen v Čedadu, se slučajno nahajata tudi imeni Florini in Giacomo. S tem seveda še ni nič rečeno, zlasti ker pri aretovancih niso našli ničesar, kar bi resnici na ljubo konstatirano, nobenih fotografskih aparatov, nobenih skic in nobenih sumljivih beležk. Domneva se pa, da je vse sumljive stvari odnesla ona dvojica, ki je srečno utekla. Dali bi proti aretovancem uvedena redna sodna preiskava ali ne, o tem bo odločilo deželno sodišče. Kakor čujemo, je vojno ministrstvo zahtevalo natančno poročilo o stvari. Povsem umljivo je torej, da bodo imele v aferi glavno in odločilno besedo vojaške oblasti.

Klerikalno obrekovanje. Iz Dragatua. V št. 17. umazanega klerikalnega lističa, ki se psuje za »Domoljuba« so se klerikalni junaki zopet enkrat pošteno zaleteli v naprednjake in pokazali so v tem napadu, kaj da klerikalci znajo. Z veliko glorio pišejo o shodu klerikalnega kandidata Dermastije v Dragatuu. Tu se je namreč Dermastija tako osmešil, da sta z Jarcem vred med burnimi klici naprednjakov, ki so klicali živio Macelle na Dermastijevem shodu zlezla pod klopo. Kar se tiče naših volitev so gotovo razsodni in trezni možje, ne pa taki kimovci, ki nimajo nič svojih misli in svoje sodbe, marveč kar slepo capljajo za svojimi voditelji, političnimi duhov-

ni in njihovimi sebičnimi zavezniki. Kar se tiče osebnih napadov na Marincelja omenimo le, da niso povedali »klerikalci« nič in tudi o njem nič slabega ne morejo javno govoriti, razun če mu štejejo med glavne grehe to, da ni on klerikalnega mišljenja in se ne da voditi, v onih zadevah, kjer mora biti človek samostojen, od hinavske, vsiljive, farovške politike: Kar se tiče vaših groženj, kako nas bodele zatirali, če dobite v roke občinski voz, vam povemo v brk, da se vas prav nič ne bojimo. Vedeli si bomo svoje pravice že poiskati, ne bojte se. Posebno bode naše klerikalce v »Domoljubu« omenjena trojica Marincelj, čevljar Janko in Johana. Da nam očita jo klerikalci, da ne hodimo k maši je krivično, da bomo pa župniku Novaku za petami, jim pa povemo, da mu ne bomo samo mi gledali na prste, marveč cela vas. Da se Marijine device res le pohujšujejo, povedo lahko one device, ko vlečejo mesečno pokojnino in ki hodijo prav rađe že zjutraj ob 5. na jutranje sprehode. Mislim, da je tam več pohujšanja, toda to se vrši seveda vse pod skrbnim okriljem Marijine družbe. Če se župnik Novak spozabi tako daleč v svoji gorečnosti, da si drzne na prižniti, raz katero bi se morala oznanjevati božja beseda, psovati naprednjake, mu pustimo to veselje. S tem si podpiše sam spričevalo svoje olike. Sploh pa naj župnik pazi nase, da ga ne bode treba opominjati, da se ljudje ne sme odirati, kot je napravil s posestnikom J. Butalo iz Tančegore, kateremu je zaračunal za 6 ur 12 kron obresti. Sploh se ta mož ne spuša samo v take denarne akcije, marveč se peča z vsem drugim več, kot s tem s čemer bi se moral kot dušni pastir pečati. S čim in kako je premotil volice je znano. Veliko vlogo je igrala pri tem tudi moka od »Gospodarske zveze« in darila za teleta. No, bomo videli, kako bodo gospodarili sedaj klerikalci. Povemo vam pa vsem, da se vas nič ne bojimo, da bomo natanko zasledovali vaše postopanje in delovanje in vse javno grajali, kar boste počeli sebi v korist in na škodo občini.

Požar na Uncu. K tej naši notici z dne 4. maja se nam poroča, da je bilo poročilo v toliko netočno, da se pri gasilnem delu med naštetimi požarnimi brambami ni nahajala požarna bramba iz Rakeka, prezrla pa se je domača požarna bramba iz Unca, ki se je, dasi je še mlada, izvrstno obnesla. Prihiti so pa tudi na pogorišče z brzgalno iz Rakeka, in prav veliko pripomogli k rešitvi. Glede škode bodi omenjeno, da ima Šebeničnik 5000 K škode, Kunc pa 8000 K. Pri tej priliki bodi izrečena še enkrat vsem, ki so pomagali, prisrčna zahvala.

Kinematograf »Ideal«. Na splošno željo predvaja se še danes »Poto Titanica« in pa »Ujetje Bonnota, glavarja apašev v Parizu«. Razen teh dveh slik predvaja se krasna drama »Neznaneec«, prvi avstrijski film, kjer nastopijo najboljši avstrijski igralci iz ljudskega gledališča na Dunaju. Poleg te slike še več komičnih slik. Spored je jako zanimiv in priporočljiv.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 180 macedoncev in 50 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 80 Hrvatov in Slovencev. V Belovar je šlo 90 macedoncev, na Ogrsko 160 slovenskih šumarjev, v Novo mesto pa 35 Hrvatov.

Prijet kaznenec. Dne 1. aprila je ušel iz zaporov novomeškega okrajnega sodišča nek Friderik Zorn ter se potem potepal po Gorenjskem, sedaj pa, ko je prišel v Ljubljano, ga je dohitela usoda. Zorn je bil obsojen zaradi tatvine 45 K. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Obsojena vlomilca. Pri deželnem sodišču sta bila zaradi hudodelstva vloma obsojena 1892. leta v Podlappu rojeni Grujica Mikičević in leta 1888. v Farkaševacu na Hrvaškem rojeni Ludovik Spindrič, vsak na 18 mesecev ječe, vrhu tega bodeta po prestani kazni izgnana iz vseh avstrijskih kronovin.

Izgubljeno in najdeno. Zasebnica Amalija Udovič je izgubila črno usnjato denarnico s 7 K denarja. — Gospa Bukovec je izgubila črn svilnat robec. — Služkinja Terezija Grad je izgubila prost cekin za 10 K. — Pleskarski mojster Franc Zgonc je izgubil obratnico z zlati iglo. — Kontoristinja Marija Vlašek je izgubila črno denarnico z vsebino 10 K drobiža, rokavice in robec. — Šolski učene Josip Hkavec je našel veliko žogo.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda. Z licitacije »povoja«, dobljenega na čitalniški veselici pri sv. Luciji dne 28. aprila C. M. podružnica 23 K 45 v. Po naročilu g. A. Primožiča, trgovca v Žireh, poslal je g. Val. Urbančič 5 K 35 v. od prodanih mu srečk. — Kolinska tovarna za kavične primese je

dala družbi zopet 1000 K. Glede na izborni kakovost in primerno ceno tega blaga, ki nam donša ob enem v prosep našega milega naroda, smo prepričani, da je ni zavedne slovenske hiše, kjer bi se ne rabila ona kolinska kavična primes, ki donša družbi sv. Cirila in Metoda tako znaten prispevek. — Ob »Jurjevanju« na ljubljanskem gradu je poslala vrla šentpeterska ženska podružnica sledeče svote: za razpečani narodni kolek in razglednice 11 K 78 v., čisti dobiček jurjevanja pa je 292 K 85 v., skupaj 304 K 63 v. Iskrena hvala poštvovalnim damam in rodoljubnemu občinstvu! — Trgovec P. Magdič je prodajal na »Jurjevanju« narodne znake, kojih čisti dobiček v znesku 8 K 75 v., je naklonil družbi sv. Cirila in Metoda. Hvala!

Društvena naznanila.

Za »Domovino«. V soboto, 11. t. m. se bo vršila v ljubljanskem Narodnem domu velika dobrodelna veselica za »Domovino«. Ker bo prirajena kot velika narodna veselica, na katero ima vsak brez posebnega vabila vstop, bodo pripravljeni vsi prostori Narodnega doma za one, ki želijo na prijeten način položiti svoj dar v korist revnemu dijaštvu. V veliki dvorani bo s sodelovanjem orkestra Slov. Filharmonije velik ples s krasnim glasbenim sporedom. V prvem nadstropju bodo v stranskih prostorih razvrščeni paviljoni za vino (bizeljski rizling in rdeči bizeljec), jestvine, šampanjec, hladilne pijače in cvetice. V sokolski telovadnici bo pa družabni večer z lepimi kabaretnimi produkcijami. Tudi tu bo sodelovala posebna godba. Izmed kabaretnih točk omenjamo: 1. Gostilniška scena iz »Prodane neveste«. 2. Baletni ples (krasna plesna produkcija, ki se je izvajala že pri lanskem prireditvi. Letos je naštudiral to točko g. J. Počivalnik). 3. Petje »Ljubljanskega Zvona«. a) V. Parma: Colničku in dr. G. Ipavec: »Lahko noč«, mešana zbor. b) Volarič: »Slovenskim mladencem«, ženski zbor. 4. Komično sodišče. (Lep humorističen trospjev. 5. Scene iz modernih operet: a) Septet iz »Vesele vdove«, b) kvintet iz »Ločene žene« in c) duet iz »Barona Trenka«. 6. Komični in mišični nastopi. Med točkami in po programu igra orkester. V Sokolovi telovadnici bodo nadalje bifeji za vino, jestvine, pivo in za razglednice (skupne fotografije deklic, ki nastopijo pri baletnem plesu. — Kabaretni program v Sokolski telovadnici se prične točno ob 8. zvečer, ples v veliki dvorani pa ob 9. Garderobe bodo za gospode v pritličju, za dame v prvem nadstropju. Vstopnina znaša za vso prireditev za osebo 2 K, za dijače 1 K 20 v. — V predprodaji se dobe vstopnice pri g. Amaliji Češarkovi v Selenburvi ulici in pri gđ. Jerici Dolencevi v Prešernovi ulici. Udeleženci in udeleženke plesa bodo morali tudi žrtvovati 20 v za plesni red, ki bo služil kot posebna vstopnica v veliko plesno dvorano. Za to prireditev akad. fer. društva »Sava«, pri kateri bo sodelovalo čez 100 ljubljanskih dam, vlada po Ljubljani veliko navdušenje in zanimanje in nedvomno je, da tudi iz dežele pride veliko obiskovalcev naših narodnih veselic.

Jezdni odsek ljubljanskega Sokola se tem potom zahvaljuje za dar, katerega je naklonilo omizje pri »Zlati ribi« po 6 K po g. restavratorku E. Kržišniku.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani. IV. redni občni zbor se vrši v četrtek, dne 30. majnika 1912 ob 3. popoldne v mali dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Opomba: V slučaju nesklepnosti prvega, vrši se po ure kasneje drugi občni zbor s prvotnim sporedom, ki sklepa brez-pogojno.

Društvo državnih sodnopisarskih oficijantov in pomočnikov za Kranjsko in Ljubljani je imelo v nedeljo popoldne v hotelu »Ilirija« ob številni udeležbi — prišlo je tudi nekaj članov z dežele — svoj redni letni občni zbor. Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. Frank, ki se je spomnil po poždravi navzočih umrlega tovariša I. Pitaco in umrle soproge člana g. Robide. Nato je orisal predsednik delovanje društva v minulemu letu, ki je bilo borba za njihov prihodnji obstanek. Poročal je natančno o delovanju delegatov v Gradcu in na Dunaju, dotaknil se je vprašanja glede strokovnega lista in bodril navzoče k odločnemu in vztrajnemu delu. Na predlog g. Stegnarja so izrekli zborovalci predsedniku javno pohvalo in priznanje za njegovo delo. Tajnik g. Zorko je podal kratko izpopolnjevalno sliko predsedniškega poročila o delovanju društva. Prebral je razne prošnje in dopise med temi tudi pismo ljubljanskega državnozbornskega poslanca dr. Ravnharja, ki se je tudi zavzemal na Dunaju za njihove zahteve. Društvo šteje 91 članov, tekom leta so pristopili 3 člani. Blagajnik gosp. Hovart je poročal, da znaša društveno

premoženje — kljub velikim izrednim stroškom v minoletem letu, še vedno 207 kron 99 vin. ne vstevši obresti naloženega denarja. Dohodkov je imelo društvo 619 kron 38 vin. in izdatkov 411 kron 39 vin. Blagajniku so dali zborovalci na predlog pregledovalcev računov absolutorij. Dalje so določili, da ostaneta pristopnina in članarina kot dosedaj in sicer pristopnina 1 K in članarina 50 vin. mesečno. Pri volitvi odbora so bili voljeni: predsednik Stegnar Viktor, podpredsednik Rotar, tajnik Zorko, blagajnik Hrovat, odborniki Petrovčič, Schmitt, Kuštrin, namestnik Juh, Grill in pregledovalca računov Frank in Perne. Nato se je razvila še jako živahna debata o notranjih zadevah društva, nakar je preostanek zborovanje zaključil.

Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Ljubljana, je priredila v areni „Nar. Doma“ v nedeljo zvečer veselico, ki je v vsakem oziru zadovoljivo izpadla, le žal, da je slabo vreme zadržalo marsikoga, da se ni udeležil vseskozi animirane zabave. Tov. Mlakar, kot podpredsednik „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ pozdravil je navzoče — posebno pa g. drž. posl. dr. Ravniharja, ter v kratkih besedah označil delovanje „Z. J. Z.“ Br. Radešček je nato označil stališče slovenskih narodnih socializmov ter poudaril, da slov. nar. socialisti ne nameravajo ustanavljati nikake nove stranke, kakor se trdi od gotovih strani, ampak hočejo potem politike na strokovnem gibanju izboljšati gospodarski položaj narodnega delavstva. Po nagovorih vprizorila se je splošno priljubljena enodejanka: „Nemški ne znajo“, ki je vzbujala mnogo smeha in hvaležno občinstvo ni ravno štedilo s pohvalo igralcem, ki so se kot diletanti dobro obnesli. Tudi komični prizori so ugajali. Pri zabavnem večeru je sodelovalo marljivo slovensko tamburaško društvo, kateremu se mora izreči priznanje. Po sporedu se je razvila v dvorani živahna zabava in ples. Sploh se mora priznati, da je prireditelj dobro uspešna, žeteli bi bilo, da bi Zveza še večkrat povabila občinstvo na zabavne večere, in da bi se občinstvo v velikem številu odzvalo.

Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev, klobučarjev in rokavičarjev v Ljubljani je imela v nedeljo ob 9. dopoldne v veliki dvorani „Mestnega Doma“ svoj redni občni zbor. Po odobrenju zapisnika in ko je pozdravil predsednik Fran Jeločnik navzoče, zlasti komisarja Bukovnika in zadrugnega inštruktorja dr. Blodiga je podal predsednik predstveno poročilo o društvenem delovanju leta 1191. Bilo je 7 odborovih sej, v katerih se je rešilo 75 uradnih vlog deloma mestnega magistrata, deloma trgovske in obrtniške zbornice in deželne vlade. Dne 14. maja l. l. se je vršil izredni občni zbor o pomočniški zahtevi po kolektivni pogodbi, ki je bila zavrnjena. Zadruzi krojačev ljubljanske okolice pravila še niso dostavljena, odobrena so pa že. Prirejali so se sestanki za mojstre in je zadruga priredila dva strokovna tečaja, enega za mojstre, katerega se je udeležilo 22 članov, in enega za članice, ki ga je posetilo 42 krojačic, mojstric in pomočnic. Pri izkušnji krojačic, ki niso imele izpričeval, pa so se hotele osamosvojiti, je dobilo 17 krojačic izpričevala. Zadruga je štela 80 moških (+ 12) in 76 žensk (+ 13), tedaj 156 članov. Vpisalo se je 16 vajencev in 71 vajenk, oproščenih vpisnine je bilo 29, drugih 46. Pomočniške skušnje so bile 4 in je napravilo 13 vajencev in 39 vajenk skušnje z dobrim in prav dobrim uspehom. Dohodkov je imela zadruga 1.372 K 36 v, izdatkov 1.238 K 50 v, po odbitku 600 K, naloženih v Mestni hranilnici ljubljanski, je pravih izdatkov 638 K, 50 v. Prebitek znaša tedaj 727 K 14 v, skupno imetje pa 3.739 K 41 v proti 3.011 K 21 v. v lanskem letu. Iz tega imetje pripade podpornemu skladu 620 K. Po naročilu preglednikov gg. Preskerja in Gregorina in po daljši debati se blagajniško poročilo odobri. Pri nato sledenih volitvah, pri katerih je bilo oddanih 65 glasovnic, so bili izvoljeni: za predsednika g. Fran Jeločnik, za podpredsednika g. Ivan Kersnič, za odbornike gg. Matija Držaj, Ivan Kersnič, Josip Gregorin, Anton Krejčič, Friderik Polhajmer, Josip Ahčin; za namestnike gg.: Fran Kraigher, Jernej Ložar, Fran Kreč; za pregledovalca računov gg.: Josip Rojina in Ivan Kreč; za odposlance v pomočniški zbiri gg.: Matija Držaj, Friderik Polhajmer, Josip Gregorin in Josip Ahčin; v razsodišču gg.: Josip Rojina, Primož Cassermann in Friderik Polhajmer; za ženski osek kot načelnica ga. Marija Palme in za namestnico gđ. Julija Jančar. Doklada za leto 1912 se določi, kakor lansko leto na 2 K, prispevek za obrtno nadaljevalno šolo ostane tudi enak, t. j. 1 K za vsakega vajenca. Končno naroči občni zbor odboru, da skliče čim prej izredni občni zbor, ki bo sklepal o ustanovitvi bolniške blagane, h kateri bi lahko tudi pristopile

tudi mojstrice. Ob enem se bo sklepalo tudi o posebni knjigi, v kateri naj bi bilo zaznamovano razpoložljivo premoženje zadruga za momentana posojila obrtnikom, ki izvršujejo od zadruge preskrbljena dela. Končno se dovoli načelniku remunercija 100 K nakar zaključijo predsednik z zopetno zahvalo občni zbor ob 3/4 12.

Društvo vpokojenega učiteljstva na Kranjskem je imelo danes dopoldne ob 10. v restavracijskih prostorih Narodnega doma svoj ustanovni občni zbor. Udeležba je bila povsem zadovoljiva. Zborovanja sta se udeležili kot pristopilci članici, tudi dve dami, gospe Jerševa in Kaligerjeva. Zborovanje je vodil predsednik g. Janko Skrbinec, vpok. nadučitelj in imetelj zlatega zaslužnega križca iz Višnje gore, ki je po običajnem pozdravu udeležencev konstatiral sklepčnost občnega zbora in poudarjal pomen in potrebo tega društva. — Nato je prebral tajnik g. Punčuh pravila, ki so bila po kratki debati sprejeta. K društvu je pristopilo dosedaj že 40 članov in je upati, da se društvo v kratkem tako ojači, da bo delež res v polni meri lahko izpolnjevalo svojo važno nalogo, ki temelji v glavnem v tem, da zastopa vsestransko stanovske koristi članov in jim daje razne podpore. Na predlog g. Škerbinca so izrekli zborovalci g. Punčuhu javno priznanje in zahvalo za njegovo požrtvovalno in uspešno delo za ustanovitev in obstoj društva. Pri volitvi odbora so bili voljeni z vzklikom sledeči gospodje: predsednik Janko Skrbinec, podpredsednik Engelman Kristjan, tajnik in blagajnik Simon Punčuh; odborniki Bozja Josip, Račič Alojz, Javoršek Anton in Zibert Anton, pregledovalca računov Levstek Vinko in Kavčič Franc. K temu se pripomni, da je predsednik g. Skrbinec svoje mesto odklonil, ker mora biti glasom pravih predsednik društva v Ljubljani. Kako se je z ozirom na to konstituiral novi odbor, ki je imel takoj po občnem zboru svojo I. sejo, poročamo svojecasno. S tem je bil dnevni red občnega zbora izčrpan in je g. predsednik zahvalivši se še enkrat vsem udeležencem za njihov trud in delo, zborovanje zaključil.

Podporno in varstveno društvo državnih uradnih slug, poduradnikov in pomožnih slug za Kranjsko. Na ustanovnem shodu dne 2. majnika t. l. so bili voljeni sledeči funkcionarji: Predsednik Karl Zorko, namestnik Avgust Jeršek, tajnik Ivan Hibscher, namestnik Michael Kosmač, blagajnik Karl Jerman, namestnik Anton Čuden, odborniki Ivan Rakovec, Franc Zupančič, Jožef Sever, Franc Bratož, namestnika: Anton Vrhovnik, Alojzij Avanco, preglednika: Karl Pirman, Franc Brenčič.

Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju priredi svoj IV. redni občni zbor dne 11. vel. travna t. l. ob 8. zvečer v restavraciji „Zur goldenen Glocke“, V. vogal Schönbrennerstrasse 8 in Kettenbrückengasse 9. Gostje dobro došli!

„Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju“ je na zadnjem občnem zboru izvolilo sledeči odbor: Predsednik Ivan Pestotnik, podpredsednik: Jože Samec, tajnik Viktor de Gleria, blagajnik Raiko Ipavec, gospodar Peter Rihčarič, namestnika: Filip Pahor, Anton Mihevc; preglednika: Franc Veble, Franc Lobnik.

Rnjževnost.

— **„Ljubljanski Zvon“**. Vsebinska masevega zvezka: 1. Vojoslav Molč: Cvetna pot. — Rokoko. — Svetniki. 2. Rado Murnik: Hči grofa Blagaja. Roman. (Dolge.) 3. Dementij: Iz „Morane“. 4. C. F. Golar: Povest o hudem in silnem kovaču. (Konec.) 5. Vojoslav Molč: Odlomek iz Krasinskega „Iridijona“. 6. M. Kocjančič: Pot iz noči. (Konec prihodnjic.) 7. Dr. J. Š.: Dr. Janez Šleibinger. 8. Josip Premk: Krona v višavi. (Dolge prihodnjic.) 9. Književna poročila. A. Debeljak: Anton Novačan, Naša vas. I. del. — W.: Miklova Zala. — J. Poljanec: Engelbert Gangl, Zbrani spisi za mladino. — A. Debeljak: Srpsko — hrvaški Almanah za godinu 1911. 10. Razni zamisli. † Dr. Jakob Sket. — † Josip Gorup pl. Slavinski. — Spomin na dr. Janeza Mencingerja. — Za umetnost.

— **Sherlock Holmes Detektivske povesti**. I. del. Doživljaji. Pisal Sir Arthur Conan Doyle. Iz angleščine prevel I. M. Založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

— **„Matica Hrvatska“** je za l. 1911 izdala med drugim te-le knjige: Pavle Krstnić „Bratski inat“, drama v pet dejanjih; Ant. Kovačić „U registraturi“, roman; Antologija novih srpske lirike, sestavljen Bogdan Popović; Henrik Sienkiewicz „Bez dogme“, roman (Slavenska knjižnica) in Fra Lovro Mihačević „Po Albaniji“. — Priporočamo inteligentnim Slovencem, naj pristopijo

kot člani „Hrvatski Matici“, ki nudi za razmeroma skromno članarino najboljše iz hrvaške, srbske in vobče iz slovanske literature. Sploh bi ne smelo biti niti enega naobraženega Slovenca, ki bi ne bil član „Mati-ce Hrvatske“. O posamnih knjigah bomo še govorili.

— **Jugoslovanski album ilustracij Sienkiewiczev romanov** »Z ognjem in mečem«, »Potop«, »Mali vitez«, »Quo vadis« i. dr. izda, ako se oglasi dovolj naročnikov, uredništvo »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« v sporazumu z ravnateljstvom te razstave. Album bi obsegal krasne slike najboljših ilustratorjev in sicer na finem krednem papirju za umetni tisk (Kreide-Kunstdruckpapier) ter bo imel podpise v vseh jugoslovanskih jezikih. Stal bi za naročnike »Slov. Ilustrovanega Tednika« 2 K, za druge pa 3 K v Avstro-Ogrskih deželah, v inozemstvu pa 4 K in za Ameriko 1 dolar. Čehi, Poljaki in Rusi že imajo take albume, le Jugoslavlani še nimamo nobenega in vendar tudi pri nas vse z zanimanjem čita svetovne Sienkiewiczeve romane. Drugi narodi imajo te romane lepo ilustriirane, Jugoslavlani pa ne. Z omenjenim albumom bi se torej zamašila velika vrzel v jugoslovanski književnosti. Uredništvo »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« se pa odloči za izdajo albuma le tedaj, če se oglasi dovolj odjemalcev; prosimo torej vse, ki bi si blagovolili naročiti tak album, naj se prijavijo na »Slovenski Ilustrovani Tednik« v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 7. maja. Začetom današnje seje je izjavil predsednik, da poslanca Silbererja od začetka decembra ni bilo več k sejam zbornice. Gotovo je, da se je poslanec ponesrečil. Ker pa to ni dokazano, ga je po § 4. pozval, da naj se oglasi, sicer izgubi svoj mandat. Pismo je prišlo nedostavljeno nazaj. Zato smatra, da je njegov mandat ugasnil, vsled česar se morajo v njegovem volilnem okraju razpisati nove volitve. Nato je poročal legitimacijski osek glede volitev nekaterih poljskih in nemških poslancev.

Dunaj, 7. maja. Zbornici je bil danes predložen 6mesečni proračunski provizorij od 1. julija do konca leta.

Burni prizori v zbornici.

Dunaj, 7. maja. Razprava o poročilu legitimacijskega odeska je izzvala v parlamentu tako burne prizore, kakor jih že dolgo ni bilo.

Poslanec Stölzel je poročal o izvolitvi nemškonalionalnega delavskega voditelja Seidla na Šleskem, kjer so uradni zlorabljeni oblasti in uganjali goljufije in slepariji. Kljub temu je priporočal, da naj se izvolitev odobri. Že pri tem poročilu je prišlo do precej burnih prizorov. Zlasti hudi spopadi pa so se izvršili pri debati, ko je krščanskosocialni poslanec Kemetz govoril kot prvi govornik o socialnih demokratih, o krščanskih socialcih in nemških nacionalcih. — Višek so dosegli burni prizori po medključu poslanca Fuchsa, ki se je izrazil proti Neumannu, ki mu je zaklical: Molči! Prokleti žid!

Neumann je nato obljubil Fuchsu klofute. Najhuje pa je postalo, ko je poslanec Saitz ostro in s sarkazmom kritiziral

nemško - nacionalno prepotentnost.

Označil je Stölzelov predlog kot brezčasten ter je rekel, da je **Hochenburger sramota nemškega ljudstva.**

Nemški nacionalci so klicali pri tem: Heil Hochenburger!

Med nemškimi nacionalci in socialnimi demokrati je prišlo do hudih spopadov. Nemškonalionalna poslanca Hammer in Teufel — znana razgrajča — sta se posebno odlikovala. Teufel je vpil proti socialnim demokratom: »Rdeča banda!«

Hammer: »Falotje, lumpi, šufti i. t. d.«

Krik in hrup je bil tako velik, da ni bilo mogoče razumeti nadaljnjih psov, s katerimi so se nemški poslanci obkladali. Socialni demokrati so se skušali med seboj pomiriti, vendar pa je prišlo skoro do dejanskih spopadov.

Poslanec Saitz je nadaljeval svojo kritiko o nemških nacionalcih, ter je imenoval **nemške nacionalce najbolj nemoralno stranko v Avstriji.**

Nemški »National-Verband« ni vreden imena, ki ga nosi. Njegova politika se giblje v moralnem blatu in nobena dostojna stranka ne sme imeti stika s stranko, kateri načeluje v ministrstvu Hochenburger.

Dotaknil se je nato zveze »National-Verbanda« s krščanskimi socialci. Postopanje nemških nacionalcev v tej zvezi je nenarodno in vse preteve, ki jih navajajo nemški nacionalci, so zlagane in nič vredne.

Dunaj, 7. maja. Do viška so prišli izgrezi v parlamentu, ko je zahteval poslanec Hummer od podpredsednika Starskega, da naj pokliče poslanca Saitza k redu, kateri zahtevi se je podpredsednik Starski res uklonil ter poklical poslanca Saitza zaradi njegovih žaljivih napadov k redu.

Zbornica je nato razpravljala o verifikaciji mandatov poslancev Buzcha, poljskonarodnega demokrata, poslanca Raucha, poljskega demokrata Kleskega, poljskega demokrata, Hagenhoferja, krščanskega socialca, Vojne, staročeha, Dembskega, poljskega narodnega demokrata, Siengaleviča, Poljaka, Rychlika, poljskega demokrata, in Seidla, Nemca. Odek se vse te mandate verificiral.

Cesar in Bilinski.

Dunaj, 7. maja. Cesar pride začetkom junija v IŠI. Po 20. t. m. se odpelje skupni finačni minister Bilinski v Bosno.

Kongres bolniških blagajn.

Dunaj, 7. maja. Kongres okrajnih bolniških blagajn je bil včeraj končan ter je bilo sprejetih več resolucij glede socialnega zavarovanja, zlasti pa ena, ki se izreka proti skupnosti rizika.

Deschanelova misija.

Dunaj, 7. maja. Včeraj je dospel sem bivši predsednik francoske zbornice, Pavel Deschanel, ter ga sprejme cesar danes v avdienci.

Bukarešta, 7. maja. V tukajšnjih političnih krogih govore, da ima Deschanelovo potovanje za namen enketo o delovanju francoskih zastopnikov v balkanskih državah. Poincaré je poveril Deschanelu to misijo, da povzdigne delovanje francoske diplomacije v orijentu, ki je daleč za delovanjem nemških in avstro-ogrskih diplomatov.

Odlikovanje.

Dunaj, 7. maja. Cesar je odlikoval podpredsednika finančnega ravnateljstva v Zadru, Ludovika Hočevanja, povodom njegove upokojitve s komturnim križcem Franc Josipovega reda.

Bosansko-dalmatinske zveze.

Dunaj, 7. maja. »Bosanska korespondenca« poroča, da so vesti o izločenju proge Aržano-Bugojna iz bosanskega železniškega programa neresnične. Res je, da bodo gradili naprej progi Banjaluka-Jajce in Šamac-Doboj, upati pa je, da bo mogoče v ministrskih konferencah priti do sporazuma tudi glede bosanske zveze. Zahteva po gradbi te proge je tudi utemeljena, ker obstoji junktim med zgradbo proge Šamac-Doboj in proge Aržano-Bugojna.

Kako se je rešil Slovenec Korun s »Titanica«.

Trst, 7. maja. Moštvo parnika »Karpattije« pripoveduje zanimive podrobnosti o rešitvi potnikov na parniku »Titanicu«. Dognano je, da je bilo na parniku 63 avstrijskih in ogrskih potnikov, od katerih se je rešilo le 8. — Zanimiva je rešitev Slovenca Franca Koruna, ki že več let prebiva v državi Illinois. Prišel je v Ljubljano po svojo 3letno hčerko, da jo odvede v novo domovino. Ko so častniki zapovedali, da naj zasedejo žene in otroci rešilne čolne je vzel svojo hčerko v naročje ter jo hotel oddati nekemu mornarju. Hčerka pa se ga je tako oklenila, da se je moral, ker njega niso hoteli sprejeti v čoln vrniti na ladjo. Tam je našel čepico nekega mornarja ter si jo dal na glavo. Stopil je v drug čoln, kjer so ga sprejeli, ker so mislili, da je mornar, ter je na ta način rešil sebe in svojo hčerko.

Potres.

Puli, 7. maja. Seizmografična postaja je zaznamovala danes ob 7. uri 5 minut 35 sekund katastrofalen potres v razdalji 3100 km. Potres je bil najbrže v Turkestanu.

Vojna eskadra v Opatiji.

Opatija, 7. maja. Pod poveljstvom podadmirala grofa Sanjusa je prispela semkaj in se usidrala pred pristaniščem vojna eskadra, obstoječa iz križark »Nadvojvoda Fran Ferdinand«, »Sv. Jur«, »Zrinjski« in »Cesarica Marija Terezija«. Pripluli ste semkaj tudi jahti »Lacroma« in »Ul«. Na prvi je admiral grof Montecuccoli, na drugi pa nadvojvoda Karel Stefan.

Bosna za Hrvaško.

Sarajevo, 7. maja. Hrvaški in muslimanski klub v bosanskem saboru sta sklenila resolucijo, v kateri protestirata proti absolutizmu in tiranstvu na Hrvaškem in izrekata tople simpatije boriteljem za pravo in pravice kraljevine Hrvaške.

Križa v Srbiji.

Belgrad, 7. maja. Vojni minister Stepanović je baje podal svojo demisijsko. Vzrok je razpor s prestolonaslednikom Aleksandrom, ki ni bil zadovoljen s predlogi vojnega ministra glede avanziranja ter je svojim nameram pripomogel tudi do veljave.

Nemiri v Albaniji.

Skopje, 7. maja. V djakovičkem okrožju so se uprli Arnavti ter

potolkli par vojaških oddelkov. V Djakovico so poslani trije novi bataljoni.

Turčija.

Carigrad, 7. maja. Govori se, da se pogaja turška vlada z Otomansko banko in nekim francoskim institutom zaradi posojila 11 milijonov, od katerih bi vlada porabila 5 milijonov za kritje primankljaja v proračunu, dva milijona za prometna sredstva in po dva milijona za potrebe vojske in mornarice.

Švedska republika?

Stokholm, 7. maja. V včerajšnji seji druge komore državnega zbora je predlagal socialni demokrat Lindhogen uvedbo republike na Švedskem. Glavni organ liberalne stranke »Dagens Nyheter« konstatira, da se ta predlog ne zdi samo voditeljem desnice, marveč tudi voditeljem liberalne in socialnodemokratske stranke neumestnem. Zalibog je zbornica prisiljena vsled osnovanega zakona, da vzame ta predlog v pretes, vsled česar ga ne more, kakor bi ga hotela, odstaviti iz debate.

Občinske volitve na Francoskem.

Pariz, 7. maja. Statistika, ki jo je izdalo notranje ministrstvo, izkazuje do včeraj ob pol 12. dopoldne uspeh volitev v 81 glavnih mestih. V enem mestu so zmagali zedinjeni socialisti in socialni radikalci, v 34 mestih so zmagali radikalci in socialni radikalci, v 17 mestih republikanci levice, v 2 progresisti in v 8 konservativci. V 19 glavnih mestih je treba ožjih volitev. Radikalci pridobijo dve mesti, konservativci eno.

Maroko.

Pariz, 7. maja. Glasom poročil iz Feza je Mulej Hafid poslaniku Regnault naznanil svojega naslednika, ki je sedaj šele 12 let star.

Pariz, 7. maja. Krvavi spopadi pri El Maazizu, namera Mulej Hafidova, da odstopi, kar so povzročili nemiri notranjih plemen, in koraki Španije, smatrajo nekateri listi kot vznemirljiva znamenja, da se položaj v Maroku vedno poostreje. Senator in bivši minister Baudin dolži kot pozročitelja sedanjih težkoč v Maroku francosko diplomacijo, ki se že več let skoro nič ni brigala za Maroko. Nasprotno pa dementuje bivši vnanji minister de Selves vesti gotovih listov o njegovem delovanju glede maroškega vprašanja kot popolnoma neresnične.

Ponarejene dragocenosti.

Berolin, 7. maja. Kamni, katere o našli pri umrlem duhovniku Liebu, so se izkazali kot ponarejeni.

Stavka tiskarniških delavcev.

Čikago, 7. maja. Stavkujoči tiskarji nameravajo raztegniti stavko po celi Ameriki. Založniki listov bi imeli v tem slučaju velikansko škodo. Zvezi stavkujočih bi pripadali potem vsi pomembni listi v Ameriki. Že nedeljski listi so izšli namesto v dveh ali treh izdajah, samo v eni izdaji.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Carigrad, 7. maja. Deset italijanskih vojnihi ladij so danes videli pred otokom Lemnosom.

Razne stvari.

* **Zrtev aviatike.** Iz Bruselja poročajo: V Mechelmu se je ponesrečil aviatik Olbrecht. Padel je s svojim aparatom na tla ter se pri tem smrtonovarno pobil.

* **Povodnji v dolini reke Mississippi.** Situacija v Novem Orleansu je zelo kritična. 150.000 oseb je brez strehe. Železniški promet je nemogoč. Hrane primanjkuje.

* **Hiša se je podrla.** Iz Londona poročajo: V Toronto v Kanadi se je v soboto podrla šestnadstropna hiša nekega peka ter zasula mnogo ljudi. 32 oseb so izveleli mrtvih izpod razvalin, 20 oseb je bilo težko ranjenih. Najbrže je še nekaj ljudi pod razvalinami.

* **Dve veliki tatvini.** Neki indijski maharadža, ki je došel v nedeljo v Marseille, je pogrešil kaseto, v kateri je imel za 600.000 frankov dragocenosti. Najbrže so mu jo ukradli. — V nedeljo ponoči so v Milanu vlomili v prodajalno juvelirja Contija ter ukradli za 500.000 lir dragocenosti.

* **Zrakoplovstvo.** Gradec, 7. maja. Nadporočnik Rittner, ki je dospel v soboto s svojim Etrichovim monoplanom iz Dunajskega novega mesta čez Semering v Gradec, se je hotel danes ob 6. uri 12 minut zopet vrniti v Dunajsko Novo mesto. Dvignil se je v Talerhofu ter dosegel višino 1200 m. Ob 3/4, na 7. se je obrnil proti severu, ker je grozilo z Ogerskega slabo vreme. Z Grada je bilo mogoče z daljnogledom zasledovati monoplan še kakih 45 km daleč proti Brucku. Ob 3/4, na 8. se je vrnil Rittner v Gradec ter se spustil, ko je obkrožil mesto, v Göttinger An na tla. Pripovedoval je, da ga je ovrnila gosta megla na Zgornjem Stajerskem, da ni mogel nadaljevati svojega poleta čez Semering.

*** Velika nesreča v rudniku.** Velika nesreča se je zgodila v rudniku v None. Ko se je delalo, se je naenkrat podrl strop nekega rova ter pokopal več delavcev. Šest delavcev je bilo takoj mrtvih, več drugih pa težko ranjenih. Veliko jih je tudi lahko poškodovanih.

*** Zrakoplovstvo.** Dunaj, 3. maja. Ministrstvo za javna dela, ki je šele pred kratkim razpisalo 15.000 kron za mednarodno letalno tekmo, je zopet razpisalo 10.000 K za ustanovitev dunajskega letalnega polja. — Sportna komisija na letališču v Dunajskem Novem mestu je oficijalno naznanila letalni komisiji, da je dosegel nadporočnik pl. Blaške 24. aprila s pasajirjem višino 2427 m ter zaprosila obenem za priznanje tega višinskega rekorda v Avstriji, s katerim je prekosil Blaške svoj lastni rekord z višino 1375 m. — Povratek zrakoplova »Parseval« na letališče v Fischamendu povodom poseta delegaciji je bil zelo težaven. Na motorju se je nekaj pokvarilo, vsled česar je stal zrakoplov kot prosto plavajoč zrakoplov nad Dunajskim Novim mestom. Med tem se je posrečilo defekt deloma popraviti, vendar pa se je moral zrakoplov pozneje spustiti na tla zaradi pomanjkanja bencina. Ob 2. po noči je dospel zrakoplov v Fischamend. — Iz Pariza poročajo, da zdravstveno stanje letalca Vedrineja ni brezupno in da je dobil križ častne legije.

*** Judna zapuščina pastora.** Berlin, 3. maja. Pred par dnevi je vzbudila nenadna smrt pastora Liebiga veliko senzacijo. Govorilo se je tedaj da je pil na mesto likerja atropin. Med njegovo zapuščino so našli v njegovi pisalni mizi demante in dragocenosti v vrednosti enega milijona mark. O provenienci tega zaklada ne vedo ničesar. Liebig je baje živel v zadnjem času zelo skromno. Sedaj pa se bo ta aferi najbrže senzacionalno zasukala. Policija namreč misli, da tu ne gre za samomor in morda tudi ne za nepredvidnost, do tega sklepa pa je prišla, ker je v nekem pismu pisal, da se hoče v kratkem oženiti.

*** Stavke.** Iz Tropave poročajo, da so sklenili delavci predilnih tovarov, ki še niso stopili v stavko, da prično stavkati, če se do 6. majnika ne uravnajo stavkujoči delavci treh predilnic s svojimi delodajalci. V tem slučaju bi se pridružilo stavkujočim nad 3000 delavcev. — Iz Bruslja pa poročajo, da je pričelo stavkati delavstvo v tkalnicah za preproge v Haune. Število stavkujočih je naraslo na 4500. — Stavkujoči tkalci so včeraj napadli tovarno, vlomili so v pisarne oropali blaginje in zanetili ogenj. Na mesto je prišlo vsled poziva lastnikov tovarov vojaštvo, ki je moralo rabiti orožje. Več delavcev in vojakov je bilo nevarno ranjenih. Med demonstranti in vojaštvom so se vneli hudi boji, o katerih posledicah še ni poročil.

*** Ponesrečeni letalci.** Pri Frankobrodu je padel Robert Sommer pri nekem tekmovalnem poletu iz precejšnje višine na tla. Letalni stroj se je popolnoma razbil, letalca Sommerja so odpeljali smrtno nevarno ranjenega v bolnišnico. Letalec Hoesli, ki se je ponesrečil predvčerajšnjem, je včeraj v bolnišnici umrl. Iz Pariza poročajo, da so dobili na obali blizu Saint Gillesa truplo zrakoplovca Leloupa, katerega so že več dni pogrešali. Njegov zrakoplov Zodiac so našli že preje v morju. Letalec Vedrine, ki se je ponesrečil v Parizu leži še vedno nezavesten v bolnišnici. Zdravniki nimajo upanja, da bi okrevaj. Millerand je stavil pisarni cestne legije predlog, da podeli umirajočemu avijatiku Vedrine križec častne legije.

Gospodarstvo.

— Pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu se odda dobava strojnih oprav za delavnice in kurilnice za leto 1912. Podrobne določbe so razvidne iz časopisov: »Zentralanzeiger für das öffentliche Liefenngswesen«, »Wiener Zeitung«, »Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt«, »Laiacher Zeitung«, »Osservatore Triestino« in »Avvisatore Dalmato«, ali se naj vpraša pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu, soba št. 124.

— Srečke. Pri včerajšnjem zbiranju 3% zemljiško-kreditnih srečk druge emisije iz leta 1889. je dobila glavni dobiček v znesku 60.000 K serija 7593, št. 5; 4000 K serija 6960, št. 37, in po 2000 K serija 5551, št. 10, in serija 6376, št. 21.

Zavarovalne vesti.

c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Letošnji občni zbor te zavarovalnice, kateremu so se predložili računski zaključki za leto 1911, se je zbiral dne 23. aprila. Ravnateljstvo posodaja v splošnem delu poslovnega poročila, da je bilo preteklo leto za požarno zavarovanje vsled hude suše ki je bila skozi celo leto v sko-

raj vseh deželah Evrope, skrajno neugodno. Iz poročila posnamemo sledeče podatke:

V oddelku zavarovanja na življenje se je vložilo ponudb za 84 mil. 919.960 K ter se je izgotovilo polic za 72.570.714 K zavarovane glavnice. V celem je bilo zavarovane gotovine koncem leta 1911 okroglo 503 milijone kron glavnic in 1.447.298 K zavarovanih letnih rent. Izplačalo se je za slučaj smrti, doživetja in za rente 9.834.228 K. Premijske rezerve tega oddelka znašajo koncem leta 141 milijonov 980.237 K, oziroma odštevisi delež pozavarovalcev 130.397.539 K ter so se rezerve pomnožile za 8 milijonov 661.915 K proti prejšnjemu letu.

V oddelku zavarovanja proti požaru znašajo premijski prejemki 27 milijonov 903.348 K, v oddelku zavarovanja proti poškodbam pri prevažanju 3.415.047 K in proti tatinskemu vladu 697.298 K. Pozavarovanja v navedenih zadnjih treh oddelkih so veljala 14.299.355 K, za škodo se je izplačalo 22.217.180 K, oziroma odštevisi pozavarovalne deleže 12 milijonov 111.666 K. Premijska rezerva v teh treh oddelkih znaša 20 milijonov 593.614 K, odštevisi pozavarovanja pa 11.411.560 K.

Kot dividenda se razdeli iz čiste dobička, kakor v pretečenem letu po 160 K na vsako delnico nove emisije.

Delniška glavica in različne rezerve družbe znašajo koncem poslovnega leta, kakor sledi: 10.000.000 kron vplačana delniška glavica, 13.000.000 K premoženjske rezerve, 1.472.023 K rezerve za kurzne menjave, 139.809.099 K čiste premijske rezerve in 4.713.482 K čiste rezerve za škodo, v celem torej okroglo 169 milijonov kron. Pokojninska blagajna za uslužbenice ima vloženi 3 milijone 563.855 K. (1688)

Glavni zastop za Kranjsko pri trvdki **J. Perdan** Ljubljana, Cesarja Jožefa trg 13. Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Dohodki in stroški »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca aprila 1912. sledeči promet:

I. Prejemki:	
a) Redni prejemki:	
1.) Prispevki iz nabiralnikov	1258 K 93 v
2.) Prispevki podružnic i. s.	
a) Kranjska 776 K 10 v	
b) Stajerska 328 — —	
c) Koroška — — —	
d) Primorska 760 — 40	
e) N. Avstr. 50 — —	
Skupaj	1914 K 50 v
3.) Razni prispevki	2894 K 41 v
Skupaj	6067 K 84 v
b) Izredni prejemki:	
4. Prispevki za obramb. sklad.	1116 K 53 v
Skupaj	7184 K 37 v

II. Izdatki	
a) Redni izdatki:	
plače, remune-	
racije učitelj-	
skemu osebju,	
razniračunilid.	9083 K 41 v
b) Izredni izdatki:	
naložitev na	
glavnico, ozi.	
obrambnisklad	1155 K 23 v
Skupaj	10238 K 64 v

torej primanjkljaja . . . 3054 K 27 v
Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.

V Ljubljani, dne 1. maja 1912.

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem onim, ki so spremili našega ljubljenelega

Ladka

na zadnji poti, ki so darovali vence ali izrazili nam svoje sočutje ob strašni izgubi.

LJUBLJANA, dne 6. majnika 1912.

Rodbini Derč in Nagodé.

1684

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

Ozira vredna lastnost Odola je to, da daje ustom čudovit, diskreten vonj, ki spričo posebno trajnega učinka Odola ostane po cele ure v ustih. 1099

Serravallo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je

rekonvalescentom in melokrvnim

zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

»Izborni okus.«

Večkrat odlikovano.

»Nad 7000 zdravniških sprideval.«

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Sarkovlje. 4484

Borzna poročila.

Ljubljanska »Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi današke borze 5. maja 1912

Maloželni papirji.	Denari	Blagov
4% majeva renta	89-70	89-90
4 1/2% srebrna renta	92-60	92-80
4% avstr. krona renta	89-65	89-85
4% ogr.	89-30	89-50
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	93-25
4% k. o. češke dež. banke	101-50	102-50

Srečke.	434—	446—
Srečke iz l. 1860 1/2	611—	623—
» » 1864	294 25	376 25
» » 1868	300—	313—
» » zemeljske I. izdaje	—	—
» » II.	—	—
» » ogr. hipotekne	250-25	256-25
» » dun. komunalne	496—	508—
» » avstr. kreditne	439—	501—
» » ljubljanske	71 15	77-15
» » avstr. rdeč. križa	58-25	64-25
» » ogr.	37 50	43-50
» » bazilika	31-80	35-80
» » turške	244-40	245-40

Valute.	452—	454—
Ljubljanske kreditne banke	641 25	642 25
Avstr. kreditnega zavoda	532-50	533 50
Dunajske bančne družbe	107-75	108-75
Južne železnice	739-50	740 50
Državne železnice	956-25	957-25
Alpine-Montan	380—	383—
Češke sindkorne družbe	287—	282—
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11-40	11-42
Cekini	117-75	118—
Marki	95-65	95 80
Franki	94-65	94 90
Lire	254-50	255-25
Rublji	—	—

Meteorološko poročilo.

Vilna od marca 1902			Gradnja urazni tisk 20-70 mm		
maja	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
6.	2. pop.	740-0	18-4	sr. jug	del. oblak.
„	9. zv.	740-3	11-7	brezvetr.	jasno
7.	7. zj.	741-8	8-2	sl. jug	del. oblak.
Srednja včerašnja temperatura 136°					
norm. 12-8° Padavina v 24 urah 0-0 mm.					

Srednja včerajšnja temperatura 13-6°, norm. 12-8° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Odda ali prodaja se takoj prodajalna

v Prešernovi ulici. 1693

Več pove pogrebni zavod Jos. Turka.

Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevezajo se vsa v stavbno in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah :: izvršujejo. ::

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prostu.

Žadejte Polo v pleh. lahkih jen se zák. ochr. uspornim uštrojim kapkovym.

Št. 13.192.

RAZGLAS.

Po naročilu c. in kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 18. aprila t. l., št. 8372 se opozarja prebivalstvo mesta Ljubljane, da je letos takozvano hroščvo leto.

Podzemeljski ogrci rjavega hrošča so napravili zadnja leta po nasadih, njivah, travnikih, vrtovih, gozdih in vinogradih veliko škodo, ker so izpodjedali korenine; zdaj pa objedajo hrošči mladozeleneča drevesa, rastline, trte, zlasti pa sadno drevje ter pokončavajo vse bodoče pridelke.

Zato je v živo korist ljudstva, da pokončuje rjavega hrošča z vso silo in na vse načine. Najlaže se pokončujejo hrošči v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah, dokler še ni gorkega solca in dokler sede hrošči leni po vejah in rastlinah.

Ob tem času je najuspešneje otresati jih v rjuhe ter jih zmetati v vreče, ki naj se na to pomešani z neugašenim apnom namočijo ali skubajo in posuše na solncu. Na ta način pokončani hrošči so tečna piča perutnini.

Opozarja se prav posebno, da je treha hrošče pokončavati najbolj prve pomladne tedne, ko začno letati in pa ko nehajo frčati, ker je tedaj med njimi največ batic.

Deželni odbor plača stroške za neugašeno apno in njegovo vožnjo ter daje prispevke za rjuhe in vreče, ki so za nabiranje rjavih hroščev potrebni.

Račune je predložiti mestnemu magistratu do konca junija t. l., da jih odpošlje deželnemu odboru.

Ljubljansko prebivalstvo se pozivlja v lastnem interesu, da pomaga pokončavati škodljivega hrošča in da k temu poslu navaja in vzpodbuja tudi mladino.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 25. aprila 1912.

Zupan: Dr. Ivan Tavčar l. r.

Izurjena krojača

v damskih kostumih

sprejme takoj proti dobri plači Salon Robes, Gorica, izdelov. fine damske garderobe.

30 letni mož

bivši stavbni uradnik,

vešč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi

išče primerne službe, 1692

gre tudi na deželo. Na razpolago ima najboljša spričevala ter reference. — Cenjene ponudbe pod »Zanesljiv« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Dobro idoča gostilna

z žganjetočem in trafiko

v prometnem kraju na Gorenjskem, ob glavni cesti, blizu farne cerkve, se odda pod ugodnimi pogoji v najem.

Ponudbe na: 1689

Fr. Stupica v Ljubljani, trgovina z železnino in poljedelskimi stroji.

Iščem izurjenega 1610

koncipijenta,

:: dobrega govornika posebno tudi v nemščini ::

Advokat dr. Müller v Celovcu.

Antikvarično se kupi:

Dom in svet

letnik 1911 in

Jurčič:

Zbrani spisi

III., VII. in XI. zv. — Ponudbe na

»Narodno knjigarno« v Ljubljani.

1694

Dobro ohranjeno moško kolo se proda

na Bregu št. 6, spodaj, Ljubljana. 1686

Pekovski vajenec

se takoj sprejme. 1691

Hrana in obleka. Potnina se povrne.
Dunajska pekarnica Paur v Opatiji.

Hiša

v Sevnici na glavnem trgu stoječa s
prodajalnim prostorom, dvema sobama,
kuhinja, kletjo in vsem potrebnim
je na prodaj.

Ker je hiša na najbolj prometnem
kraju, je zelo pripravna za malo tr-
govino [posebno trgovina z moko bi
se izplačala] ali pa tacega rokodelca,
ki rabi prodajalno. Cena nizka.
Ponudbe na **Antona Dekler,**
Sevnica ob Savi. 1648

Udobno stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritliklinami
se takoj ali za avgustov termin odda
v visokem parterju vile na Br-
javčevi cesti št. 24. 1656
Natančneje se poizve ravnotam :-:

Skoro milijon pisalnih strojev Remington

Nobenega izdelka se ne proda toliko.
Pisalni stroji Remington

Normalni
modeli
Tabulatorski
modeli
Računajoči
modeli
Specialni
modeli

Po vrednosti in kakovosti nedosežno.
Glogowski & Co.
a. in kr. dvorni dobavitelji
GRADCU, Joanneumring 8. Tel. 384.

"Proda se" skoro nova, kontoarska pisalna miza.

Ogleda se 1685

v trgovini A. Sušnik, Zaloška cesta.

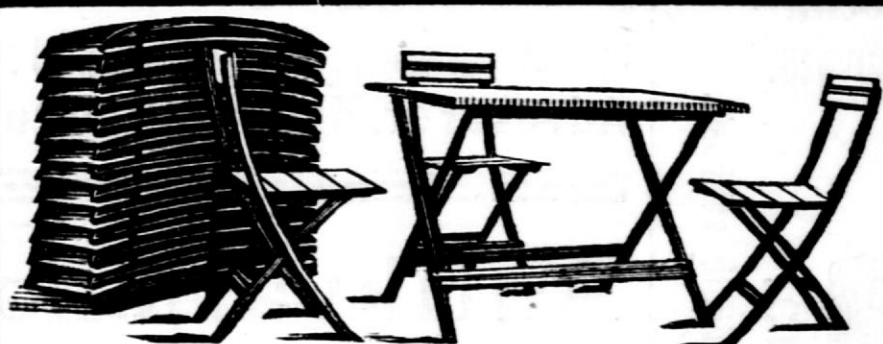

Zenitna ponudba.

Posestnik in gostilničar,
vdovec brez otrok, star
40 let, bi se rad poročil
z gospodično ali vdovo
brez otrok, 32-40 l. staro,
katera bi bila dobra ku-
harica in bi imela veselje
do gostilne. Nekaj premo-
ženja se zahteva. Ponudbe
poslati s sliko, katera se
vrne, na naslov **A. E. 26**
do 15. maja na uprav.
Slovenskega Naroda —
Tajnost strogo zadržana

Štirje pari utrjenih tovornih konj z vozom in opravo vred se po ugodni ceni prodajo.

Kje, pove upravništvo
Slov. Naroda. 1655

Velika zaloga patento-
vanih železnih in lesenih
skladnih stolov,
klopi in miz,
ki jih izdeluje in zalaga
parna tovarna lesnih
izdelkov 1186

Fran Burger v Sp. Šiški.

Znižane cene. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenene cementa, oddajam
cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji
trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za
njo vsako poljubno garancijo. 1178

Jvan Jelačin, Ljubljana.

Bivši dolgoletni delovo-
dja tvrdko Keršič

Matija Terlep

sedaj samostojni

izdelovatelj vozov,
podkovni kovač itd.

se v ljudno priporočam slav.
občinstvu in prosim za zau-
panje, katerega ste mi kot
delovodji imenovane tvrdke
izkazovali. Potrudi se bom z
največjo skrbnostjo in jamčim
za solidno in trpežno delo
kakor tudi primerno nizke cene.
:-: Postrežba točna. :-:

Opozarjam posebno na svojo novo pripravo ki mi omogočuje izvrševati vsa po-
pravila na predmetih iz litega železa
(gridi) in vsake kovine. :-: Posebno
zamoren popraviti ubite dele polje-
delskih in drugih strojev, avtomobilskih motorjev itd.

Delavnica: 1569

Celovška in Sv. Jerneja c.

Šiška pri Ljubljani.

Ne kupujte ur

predno si niste ogledali ure z znamko

TUP

Precizni, elegantni, nedosežni izdelek.

Edina zaloga

Lud. Černe,

zlatar in trgovec ur

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

— Ceniki brezplačno. —

Natančno

pazite na to

kavni
mlinček

pri
nakupu
prave

Frankove:

preskušene

kavne

primesi!

Dobi se v vseh
špecerijskih trgovinah.

Hotel Tratnik „Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27

Priporočila lepe zračne

tajske sobe

po znižanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, izstaviteljske ali
društvene zbiranje sta sedaj vedno
na razpolago dve lepi posesti sobi.
Postrežba dobra, cene primerne, za večje
pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižane cene.
Priporočata se cenj. občinstvu in slav.
društvom z velespoštovanjem

391 L. A. Tratnik.

Udobno stanovanje

s 4 sobami, kuhinjo in pritliklinami ter z
velikim vrtom 1612

se odda takoj ali za avgust.
Izve se v Rožni dolini, I. vrsta št. 153.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

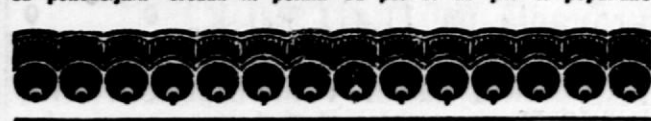
P. Z. Z. O. Z.

Hranilne vloge

se sprejmo od vsakogar in se obrestu-
jejo dnevno po 4 1/2 %, ob 60dnevni odpo-
vedi pa pri zneskih nad K 1000 po 5 %.
Obresti se polletno pripisujejo h kapitalu.
Rentni davek se ne odbije. Stanje vlog kron
4.200.000. Jamstvo: zadržni deleži v iznosu
K 5.400.000.

Pojasnila daje:

Josip Kosem, Ljubljana. Krakovski nasip 22,
ob ponedeljskih sredah in petkih od pol 3. do pol 4. popoldne

Notarskega kandidata

sprejme 1657

notar Hudovernik v Ljubljani

Lepo solnčno stanovanje

v I. nadstr. s 4 sobami, kopalno sobo,
kuhinja, veliko verando in delom vrta.

se odda takoj na Privozu št. 4.

Cena 872 kron z vsem skupaj. 1619

Elegantno stanovanje

v I. nadstropju s 4 sobami in vsemi
pripadki 1667

se odda za avgust.

Več se izve

v pisarni F. Supančič, Subiceva ulica št. 5.

Domača tvrdka.

Modni salon

Marija Götzl

Zidovska
ulica št. 8.

Največja zaloga vsakovrstnih slamnikov, športnih čepic in oblik zadnje
novosti pravkar došla. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Raznovrsten nakit, svila in druge modistovske potrebščine v veliki
izberbi. —

Modelni klobuki so cenj. damam na ogled samo v trgovini.

Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

956

Marija Götzl.

Za modistinje vse modn. potrebščine z zmernim popustom.

Preselitev.

Uljudno naznanjam svojim cenjenim naročnikom in slav. občin-
stvu sploh, da sem svojo 1659

čevlarsko delavnico iz Sodne ulice št. 3
preselil v Gradišče št. 4

in prosim častite naročnike, da me s svojim cenjenim zaupanjem po-
časte tudi na novem kraju.

Se priporočam z vsem spoštovanjem

Ivan Zamljen, čevlarski mojster.

Naznanilo.

Usojam si svojim cenjenim odjemalcem in slav. občinstvu v ljudno
naznaniti, da gospod

Jak. Zitterschlager ni več nastavljen v moji hiši
ter, da ni upravičen za mojo tvrdko sklepati kupčije.

Imenovani je namreč s pretvezo, da je še v moji službi, napravil
kupčije za neko drugo tvrdko.

Največja zaloga najodličnejših strojev in edini založnik na
Kranjskem

Fr. Stupica, Ljubljana, Marije Tere-
zije c. št. 1
izvirnih amer. „Deering“ strojev za košnjo.

NB. Potevalci moje tvrdke se morejo izkazati s pooblastilom,
da so opravičeni sklepati zame kupčije.

Za birmance priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

obleke, klobuke in slamnike za dečke
in obleke za deklice. — Velika iz-
bira izgotovljenih oblek za gospode
ter najnoveše konfekcije za dame.